

FAMIFED

Federaal agentschap voor de kinderbijslag

De kinderen in België zonder Belgische kinderbijslag

Focus 2017 - 2

Op 1 mei 2015 waren er 96.231 kinderen jonger dan 18 jaar en gedomicilieerd in België die geen Belgische kinderbijslag ontvingen. Dit komt neer op 4,14 % van het totale aantal 0 tot 18 jarigen die gedomicilieerd zijn in België. Er zijn grote verschillen qua verdeling over de deelentiteiten. In de Duitstalige Gemeenschap heeft bijna 1 op de 4 kinderen geen Belgische kinderbijslag en in de GGC is dit 1 op de 10. In de andere deelentiteiten zijn de percentages kleiner. Dat deze kinderen geen Belgische kinderbijslag krijgen, betekent niet dat ze helemaal geen kinderbijslag krijgen. Zo is gebleken dat een deel van deze kinderen kinderbijslag ontvangt uit een buitenlandse regeling en anderen uit een internationale regeling. Daarnaast zijn er ook kinderen voor wie op het betrokken tijdstip zelf (nog) geen kinderbijslag werd betaald, maar voor wie achteraf wel werd uitbetaald voor deze periode. Vervolgens zijn er ook kinderen die geen recht hebben op kinderbijslag omdat ze niet voldoen aan bepaalde voorwaarden. Dit alles heeft als gevolg dat de groep kinderen waarvan men kan veronderstellen dat ze wel degelijk recht hebben op Belgische kinderbijslag, maar waarvoor het recht niet geopend wordt (dit is de zogenaamde non take-up), beperkt is.

7-11-2017

Verantwoordelijke uitgever: Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag

Voor alle inlichtingen: het Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag (FAMIFED)

Departement Ondersteuning – Research

Trierstraat 70 – 1000 Brussel

Website: www.famifed.be

Bijkomende exemplaren zijn op aanvraag te verkrijgen

Deze gegevens mogen enkel worden overgenomen met vermelding van de bron.

Deze studie is louter informatief en mag niet beschouwd worden als juridisch bindend voor het Agentschap.

INLEIDING	9
1. HOEVEEL KINDEREN DIE IN BELGIE WONEN, KRIJGEN GEEN BELGISCHE KINDERBIJSLAG?	11
1.1. GEGEVENS	11
1.2. RESULTATEN	12
1.2.1. KINDEREN MET EEN RIJKSREGISTERNUMMER GEBOREN SINDS 1 JANUARI 1997 (= ONVOORWAARDELIJK RECHT)	12
1.2.2. KINDEREN MET EEN RIJKSREGISTERNUMMER GEBOREN VOOR 1 JANUARI 1997 (= VOORWAARDELIJK RECHT)	13
2. WELKE KINDEREN MET EEN DOMICILIE IN BELGIE KRIJGEN GEEN BELGISCHE KINDERBIJSLAG? GEGEVENS UIT HET DATAWAREHOUSE ARBEIDSMARKT EN SOCIALE BESCHERMING	14
2.1. ALGEMEEN	15
2.1.1. VERDELING VOLGENS DEELENTEIT	16
2.1.2. VERDELING VOLGENS LEEFTIJD	17
2.1.3. VERDELING VOLGENS NATIONALITEIT	19
2.1.4. VERDELING VOLGENS LIPRO-POSITIE	21
2.1.5. VERDELING VOLGENS SOCIO-ECONOMISCHE POSITIE	23
2.2. GRENSARBEIDERS	26
2.2.1. VERDELING VOLGENS LEEFTIJD	28
2.2.2. VERDELING VOLGENS NATIONALITEIT	29
2.2.3. VERDELING VOLGENS LAND VAN TEWERKSTELLING	31

2.2.4.	VERDELING VOLGENS LIPRO-POSITIE.....	32
2.3.	TEWERKSTELLING IN INTERNATIONALE INSTELLINGEN.....	33
2.3.1.	VERDELING VOLGENS LEEFTIJD.....	35
2.3.2.	VERDELING VOLGENS NATIONALITEIT.....	36
2.3.3.	VERDELING VOLGENS LIPRO-POSITIE.....	38
2.4.	ANDERE KINDEREN ZONDER BELGISCHE KINDERBIJSLAG.....	39
2.4.1.	VERDELING VOLGENS LEEFTIJD.....	40
2.4.2.	VERDELING VOLGENS NATIONALITEIT.....	43
2.4.3.	VERDELING VOLGENS LIPRO-POSITIE.....	45
2.4.4.	VERDELING VOLGENS SOCIO-ECONOMISCHE POSITIE VAN DE OUDERS.....	47
3.	WELKE KINDEREN MET EEN DOMICILIE IN BELGIE KRIJGEN GEEN BELGISCHE KINDERBIJSLAG? BIJKOMENDE GEGEVENS UIT ANDERE BRONNEN .	50
3.1.	GEGEVENS VAN HET BRUSSELS INSTITUUT VOOR STATISTIEK EN ANALYSE (BISA).....	50
3.2.	GEGEVENS VAN HET KADASTER VAN DE KINDERBIJSLAG.....	52
3.3.	GEGEVENS VAN DE SOCIALE VERZEKERINGSFONDSEN.....	53
4.	OVERZICHTSTABEL.....	54
CONCLUSIE	58

INLEIDING

Vandaag is het recht op kinderbijslag in België nog steeds gebaseerd op de arbeidspositie (of een daarmee gelijkgestelde situatie) van (een van) de ouders. Tot 1 juli 2014 bestonden er drie professionele stelsels naast elkaar: het stelsel voor werknemers, het stelsel voor zelfstandigen en het stelsel voor de overheidssector. Via de Algemene Kinderbijslagwet (AKBW), die op 30 juni 2014 in werking trad, werd één wetgevend kader ingevoerd voor de gezinsbijslag van de werknemers, de zelfstandigen en de overheidssector. Daarnaast bestaat er een residuair stelsel, het stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag, voor wie geen rechten kan openen op basis van arbeid (of daarmee gelijkgestelde situaties). Op die manier wil men ervoor zorgen dat elk kind kinderbijslag kan ontvangen. Toch wonen er in België nog kinderen die geen Belgische kinderbijslag ontvangen.

In het kader van de 6de Staatshervorming werd op 1 juli 2014 de bevoegdheid voor de kinderbijslag overgedragen van het federale niveau naar de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Sindsdien beheert FAMIFED, het Federaal agentschap voor de kinderbijslag, het kinderbijslagsysteem voor rekening van de deelentiteiten. Die hebben tot uiterlijk 31 december 2019 om zelf het beheer en de uitbetaling van de kinderbijslag over te nemen.

Hoewel op dit moment de nieuwe kinderbijslagsystemen in de verschillende deelentiteiten nog niet volledig uitgewerkt zijn, is het wel al duidelijk dat de historische band tussen het verrichten van beroepsarbeid en het recht op kinderbijslag, die in de loop van de jaren reeds losser geworden was, volledig wordt verbroken. Het recht op kinderbijslag wordt een recht van het kind (of van zijn ouder(s)) en de woonplaats van het kind bepaalt welke deelentiteit bevoegd is.

Het is voor de deelentiteiten belangrijk om te weten hoeveel en welke kinderen in de toekomst onder hun bevoegdheid zullen vallen. De kinderen die gedomicilieerd zijn in België en Belgische kinderbijslag ontvangen uit de huidige Belgische regelingen vormen geen probleem, zij zijn gekend in de bestanden van FAMIFED en van de kinderbijslagfondsen. Daarnaast is er echter een groep van kinderen die gedomicilieerd zijn in België, maar die geen recht hebben op Belgische kinderbijslag in de huidige regelingen. In de toekomst kunnen zij mogelijk wel een recht hebben in de nieuwe systemen.

In 2015 besloot FAMIFED een onderzoek uit te voeren om deze groep van kinderen zo goed mogelijk in kaart te brengen.

In de eerste plaats werd onderzocht hoeveel kinderen er in België wonen die geen Belgische kinderbijslag ontvangen. Hiervoor werden de gegevens uit het Kadaster van de kinderbijslag vergeleken met de gegevens uit het Rijksregister. De resultaten van dit onderzoek zijn terug te vinden in het eerste deel van deze studie. Ten tweede wilde men weten wie deze kinderen zonder Belgische kinderbijslag zijn. Hiervoor werd bij de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid een gegevensaanvraag ingediend voor gegevens uit het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming. Dit komt aan bod in het tweede deel van de studie. Omdat uit de analyse bleek dat de gegevens uit het Datawarehouse toch geen volledig antwoord boden op onze vraag, werden ook andere bronnen geraadpleegd. Dit is terug te vinden in het derde hoofdstuk. In een laatste deel ten slotte worden de resultaten van de analyses per deeltentiteit voorgesteld.

Belangrijke opmerking: zoals reeds vermeld vormen de kinderen die in België wonen, maar geen Belgische kinderbijslag ontvangen, het onderwerp van deze studie. Men mag hieruit echter niet besluiten dat deze kinderen helemaal geen kinderbijslag ontvangen. Dit zal ook blijken uit deze studie.

1. HOEVEEL KINDEREN DIE IN BELGIE WONEN, KRIJGEN GEEN BELGISCHE KINDERBIJSLAG?

Om te berekenen hoeveel kinderen er zijn die gedomicilieerd zijn in België, maar die geen Belgische kinderbijslag ontvangen, werden de gegevens uit het Kadaster van de kinderbijslag vergeleken met de gegevens uit het Rijksregister. Zowel de kinderen die voldoen aan de leeftijdsvoorwaarde om onvoorwaardelijk recht¹ te hebben op kinderbijslag als de kinderen die voldoen aan de leeftijdsvoorwaarde om voorwaardelijk recht² te hebben op kinderbijslag worden met elkaar vergeleken. De vergelijkingsdatum is 1 mei 2015.

1.1. GEGEVENS

Uit het Kadaster van de kinderbijslag werden de volgende gegevens opgevraagd:

1. De kinderen met een Rijksregisternummer geboren sinds 1 januari 1997 (= onvoorwaardelijk recht tot 31 augustus 2015) met een open betalingsperiode.
2. De kinderen met een Rijksregisternummer geboren voor 1 januari 1997 (geboren tussen 30 april 1990 en 31 december 1996 (= voorwaardelijk recht)) met een open betalingsperiode.

Uit het Rijksregister werden de volgende gegevens opgevraagd:

1. De kinderen met een Rijksregisternummer geboren sinds 1 januari 1997 (= onvoorwaardelijk recht tot 31 augustus 2015).
2. De kinderen met een Rijksregisternummer geboren voor 1 januari 1997 (geboren tussen 30 april 1990 en 31 december 1996 (= voorwaardelijk recht)).

De kinderen werden toegewezen aan een deelentiteit. Voor de gegevens uit het Rijksregister gebeurde dit op basis van het domicilie-adres van het kind. In het Kadaster van de kinderbijslag is dit gegeven echter niet beschikbaar. Er moest dus een andere bron gebruikt worden om de rechtgevende kinderen uit het Kadaster toe te wijzen aan de deelentiteiten. Er werd gekozen om de kinderen toe te wijzen aan een deelentiteit op basis van de verdeling van de geografische statistiek van december 2014.

¹ Er is onvoorwaardelijk recht op kinderbijslag tot 31 augustus van het jaar waarin het kind 18 jaar wordt.

² Vanaf 1 september van het jaar waarin het kind 18 jaar wordt tot en met de maand waarin het kind 25 jaar wordt, is er onder bepaalde voorwaarden recht op kinderbijslag.

1.2. RESULTATEN

1.2.1. KINDEREN MET EEN RIJKSREGISTERNUMMER GEBOREN SINDS 1 JANUARI 1997 (= ONVOORWAARDELIJK RECHT)

Zoals reeds vermeld is er onvoorwaardelijk recht op kinderbijslag tot 31 augustus van het jaar waarin het kind 18 jaar wordt. Uit tabel 1 blijkt dat er in België 96.231 kinderen (4,14 %) wonen die geen Belgische kinderbijslag ontvangen, terwijl ze wel voldoen aan de leeftijdsvoorwaarde om onvoorwaardelijk recht te hebben op kinderbijslag. In absolute aantallen is het verschil het grootst voor het Waals Gewest: daar krijgen 34.060 kinderen geen Belgische kinderbijslag. Voor de Duitstalige Gemeenschap is het verschil, met 3.646 kinderen, het kleinst.

Wanneer men de verschillen echter relatief uitdrukt (in percentages), krijgt men een heel ander beeld. Het verschil is dan het grootst voor de Duitstalige Gemeenschap. Bijna 1 op de 4 kinderen in de Duitstalige Gemeenschap krijgen geen Belgische kinderbijslag. Voor de GGC gaat het om bijna 1 op de 10 kinderen en voor het Waals Gewest bedraagt het percentage 4,50 %. Voor de Vlaamse Gemeenschap is het verschil relatief gezien het kleinst: slechts 2,55 % van de kinderen krijgen geen Belgische kinderbijslag.

Tabel 1: Kinderen met een Rijksregisternummer geboren sinds 1 januari 1997: vergelijking Rijksregister - Kadaster van de kinderbijslag op 1 mei 2015

	Vlaamse Gemeenschap	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap	GGC	Totaal
Kadaster	1.245.921	722.043	11.465	247.064	2.226.493
Rijksregister	1.278.581	756.103	15.111	272.929	2.322.724
Vershil	-32.660	-34.060	-3.646	-25.865	-96.231
% verschil	-2,55%	-4,50%	-24,13%	-9,48%	-4,14%

Op 1 mei 2015 waren er 96.231 kinderen die in België gedomicilieerd waren, maar geen Belgische kinderbijslag ontvingen. Zowel in absolute aantallen als in percentages zijn er duidelijke verschillen tussen de deelentiteiten.

1.2.2. KINDEREN MET EEN RIJKSREGISTERNUMMER GEBOREN VOOR 1 JANUARI 1997 (= VOORWAARDELIJK RECHT)

Onder bepaalde voorwaarden kan een kind na 31 augustus van het jaar waarin het 18 jaar wordt nog kinderbijslag ontvangen en dit tot en met de maand waarin het 25 jaar wordt. In tabel 2 wordt het aandeel berekend van de kinderen van 18 tot en met 24 jaar met een recht op Belgische kinderbijslag in het totaal van deze leeftijdsgroep in België. Uit deze tabel blijkt dat bijna 55 % van de 18- tot en met 24-jarigen in België recht hebben op Belgische kinderbijslag.

Dit aandeel is wel duidelijk verschillend per deelentiteit. Zo hebben in de Duitstalige Gemeenschap slechts 4 op de 10 kinderen in deze leeftijdsgroep recht op Belgische kinderbijslag, terwijl dit voor de Vlaamse Gemeenschap en het Waals Gewest ongeveer 55 % bedraagt. Voor de GGC gaat het om iets minder dan de helft van de kinderen.

Tabel 2: Kinderen met een Rijksregisternummer geboren voor 1 januari 1997: vergelijking Rijksregister - Kadaster van de Kinderbijslag

	Vlaamse Gemeenschap	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap	GGC	Totaal
Kadaster	279.009	163.101	2.685	47.378	492.173
Rijksregister	503.289	293.182	6.549	98.213	901.233
<i>Verhouding</i>	<i>55,44%</i>	<i>55,63%</i>	<i>41,00%</i>	<i>48,24%</i>	<i>54,61%</i>

Ongeveer 55 % van de 18- tot en met 24-jarigen die in België gedomicilieerd zijn, hebben recht op Belgische kinderbijslag.

2. WELKE KINDEREN MET EEN DOMICILIE IN BELGIE KRIJGEN GEEN BELGISCHE KINDERBIJSLAG? GEGEVENS UIT HET DATAWAREHOUSE ARBEIDSMARKT EN SOCIALE BESCHERMING

Voor het tweede deel van het onderzoek werd een gegevensaanvraag ingediend bij de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid (KSZ) om gegevens uit het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming (DWH AM & SB) te bekomen.

Een eerste gegevensaanvraag werd ingediend in september 2015. De doelgroep (populatie) van het onderzoek waren de kinderen die in België wonen³, maar die in het Datawarehouse niet gekend zijn als rechtgevend kind (in de bestanden van de RKW⁴ of het RSVZ), terwijl ze wél voldoen aan de leeftijdsvoorwaarde om onvoorwaardelijk recht te hebben op kinderbijslag. De datum waarop de gegevens betrekking hadden, was 31 december 2013.⁵ Dit is dus voor de inwerkingtreding van de Algemene Kinderbijslagwet. Het duurde echter een tijdje voordat de KSZ de gegevens voor de gegevensaanvraag kon aanleveren door problemen met een deel van de populatie.⁶ Wanneer de gegevens uiteindelijk aangeleverd werden, bleek dat de resultaten van de analyse een vertekend beeld gaven.

Dit had te maken met de datum waarop de gegevens uit het DWH AM & SB betrekking hadden, namelijk 31 december 2013. Op dat tijdstip waren nog niet alle kinderbijslagdossiers geïntegreerd in het Kadaster van de kinderbijslag. Zowel de dossiers van een aantal overheidsinstellingen als de dossiers van de zelfstandigen ontbraken. Deze laatste groep vormde geen probleem, want de gegevens over de zelfstandigen werden door het RSVZ aangeleverd aan het Datawarehouse.

De gegevens van de dossiers van de overheidsinstellingen die niet geïntegreerd waren in het Kadaster van de kinderbijslag ontbraken echter wel in het Datawarehouse. Dit betekende dat de kinderen uit deze dossiers wel opgenomen waren in het DWH AM & SB (als ze in België gedomicilieerd waren), maar ze er niet geregistreerd stonden als rechtgevend kind op kinderbijslag. De gegevens van het DWH AM & SB overschatten daardoor het aantal kinderen gedomicilieerd in

³ Kinderen die een domicilieadres hebben in België.

⁴ Op 1 juli 2014 werd de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers (RKW) FAMIFED, het Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag.

⁵ Dit waren op dat moment de meest recent beschikbare gegevens in het DWH AM & SB.

⁶ Meer concreet gaat het om de gegevens met betrekking tot de tewerkstelling bij internationale instellingen. Deze waren in eerste instantie niet beschikbaar in het DWH AM & SB.

België, maar zonder recht op Belgische kinderbijslag. Dit maakte het moeilijk om een duidelijk beeld te creëren van deze groep.

Daarop werd beslist om een nieuwe gegevensaanvraag in te dienen, deze keer voor de gegevens van 31 december 2014. Dit is na de inwerkingtreding van de Algemene Kinderbijslagwet. Op dat moment waren zowel alle kinderbijslagdossiers van de zelfstandigen als die van de overheidsinstellingen geïntegreerd in het Kadaster. De populatie van rechtgevende kinderen in het DWH AM & SB was dus volledig.

Hierna volgen de resultaten van de analyse van de gegevens uit het DWH AM & SB. Aan de hand van een aantal variabelen zal getracht worden om een duidelijker beeld te krijgen van de kinderen in België zonder Belgische kinderbijslag.

2.1. ALGEMEEN

Op 31 december 2014 telde het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming 94.625 kinderen zonder recht op Belgische kinderbijslag. Onderstaande tabel bevat de resultaten van de gegevens uit het DWH AM & SB. Daaruit kan men besluiten dat deze in grote mate overeenkomen met de resultaten van de vergelijking tussen het Kadaster van de kinderbijslag en het Rijksregister.

Tabel 3: Kinderen met een Rijksregisternummer geboren sinds 1 januari 1997 - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Vlaamse Gemeenschap	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap	GGC	Totaal
Alle 0-17 jarigen	1.253.106	743.318	14.892	269.666	2.280.982
0-17-jarige rechtgevende kinderen	1.222.297	710.085	11.536	242.439	2.186.357
Vershil	-30.809	-33.233	-3.356	-27.227	-94.625
<i>% verschil</i>	<i>-2,46%</i>	<i>-4,47%</i>	<i>-22,54%</i>	<i>-10,10%</i>	<i>-4,15%</i>

Het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming telt op 31 december 2014 94.625 kinderen die in België gedomicilieerd zijn maar geen Belgische kinderbijslag ontvangen. De resultaten komen overeen met die van de vergelijking tussen het Kadaster van de kinderbijslag en het Rijksregister.

2.1.1. VERDELING VOLGENS DEELENTITEIT

In tabel 4 worden de kinderen zonder Belgische kinderbijslag verdeeld volgens de deelentiteit waar ze gedomicilieerd zijn. Dit gebeurde zowel met de aantallen uit de vergelijking Rijksregister-Kadaster van de kinderbijslag op 1 mei 2015, als met de gegevens uit het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming op 31 december 2014. Daaruit blijkt dat beide verdelingen nauw bij elkaar aansluiten. Bij beide vergelijkingen verschillen de aandelen per deelentiteit slechts weinig.

In beide gevallen is de grootste groep gedomicilieerd in het Waals Gewest, met ongeveer 35 % van de kinderen. De tweede grootste groep bevindt zich in de Vlaamse Gemeenschap: ongeveer 1 op de 3 kinderen. De Duitstalige Gemeenschap telt iets meer dan 3 % van deze kinderen. In Brussel (GGC) is het verschil tussen beide resultaten het grootst. Op basis van de vergelijking tussen het Rijksregister en het Kadaster van de kinderbijslag zijn 26,88 % van deze kinderen gedomicilieerd in Brussel, op basis van de gegevens uit het DWH AM & SB is dit 28,77 %.

Tabel 4: Verdeling van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag volgens deelentiteit - Vergelijking Rijksregister & Kadaster van de kinderbijslag op 01/05/2015 - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Vergelijking Rijksregister - Kadaster op 01/05/2015		Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014		0-17 jarigen in Rijksregister op 01/05/2015	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Vlaamse Gemeenschap	32.660	33,94%	30.809	32,56%	1.278.581	55,05%
Waals Gewest	34.060	35,39%	33.233	35,12%	756.103	32,55%
Duitstalige Gemeenschap	3.646	3,79%	3.356	3,55%	15.111	0,65%
GGC	25.865	26,88%	27.227	28,77%	272.929	11,75%
Totaal	96.231	100,00%	94.625	100,00%	2.322.724	100,00%

In bovenstaande tabel wordt ook de verdeling gegeven per deelentiteit van alle kinderen van 0 tot en met 17 jaar in het Rijksregister op 01/05/2015. Een vergelijking met de kinderen zonder recht op Belgische kinderbijslag toont aan dat deze kinderen sterk oververtegenwoordigd zijn in de Duitstalige Gemeenschap en in de GGC. Ook in het Waals Gewest is het aandeel kinderen zonder recht op Belgische kinderbijslag hoger dan het aandeel van de totale groep (0-17 jarigen). In de Vlaamse Gemeenschap daarentegen is de situatie omgekeerd: de kinderen zonder Belgische kinderbijslag zijn hier ondervertegenwoordigd in vergelijking met het totaal van de 0- tot 17-jarigen.

De grootste groep kinderen zonder Belgische kinderbijslag woont in het Waals Gewest en de kleinste groep in de Duitstalige Gemeenschap. In vergelijking met alle kinderen van 0 tot en met 17 jaar in het Rijksregister zijn de kinderen zonder Belgische kinderbijslag oververtegenwoordigd in het Waals Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de GGC. In de Vlaamse Gemeenschap zijn ze ondervertegenwoordigd.

2.1.2. VERDELING VOLGENS LEEFTIJD

37,60 % van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag zijn jonger dan 6 jaar. Hun aandeel is het grootst in de Vlaamse Gemeenschap (41,03 %) en het kleinst in de Duitstalige Gemeenschap (31,08 %). Net geen 3 op 10 kinderen zonder Belgische kinderbijslag zijn tussen 12 en 17 jaar. Hier is het aandeel het grootst in de Duitstalige Gemeenschap (35,49 %) en het kleinst in de GGC (28,21 %). 32,55 % van de kinderen ten slotte zijn tussen 6 en 11 jaar. Het verschil tussen de deelentiteiten is voor deze groep minder uitgesproken.

Tabel 5: Verdeling van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag volgens leeftijd en deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Leeftijd							
	0-5 jaar		6-11 jaar		12-17 jaar		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Vlaamse Gemeenschap	12.640	41,03%	9.293	30,16%	8.876	28,81%	30.809	100,00%
Waals Gewest	11.713	35,25%	11.026	33,18%	10.494	31,58%	33.233	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	1.043	31,08%	1.122	33,43%	1.191	35,49%	3.356	100,00%
GGC	10.184	37,40%	9.361	34,38%	7.682	28,21%	27.227	100,00%
Totaal	35.580	37,60%	30.802	32,55%	28.243	29,85%	94.625	100,00%

Het is interessant om de leeftijdsverdeling van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag te vergelijken met alle kinderen (0-17 jaar) die in België gedomicilieerd zijn. Tabel 6 geeft de verdeling volgens leeftijd van de kinderen die in België gedomicilieerd zijn.

Tabel 6: Verdeling van de kinderen die gedomicilieerd zijn in België volgens leeftijd en deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Leeftijd							
	0-5 jaar		6-11 jaar		12-17 jaar		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Vlaamse Gemeenschap	421.615	33,65%	421.576	33,64%	409.915	32,71%	1.253.106	100,00%
Waals Gewest	240.648	32,37%	250.727	33,73%	251.943	33,89%	743.318	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	4.669	31,35%	4.783	32,12%	5.440	36,53%	14.892	100,00%
GGC	104.585	38,78%	89.332	33,13%	75.749	28,09%	269.666	100,00%
Totaal	771.517	33,82%	766.418	33,60%	743.047	32,58%	2.280.982	100,00%

Wat meteen opvalt is het verschil bij de groep kinderen jonger dan 6 jaar. Bij de kinderen zonder Belgische kinderbijslag behoort 37,60 % tot deze groep, terwijl dit bij alle kinderen slechts 33,82 % is. Dit verschil komt vooral door de Vlaamse Gemeenschap en in mindere mate door het Waals Gewest. In de Vlaamse Gemeenschap is 41,03 % van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag jonger dan 6 jaar, terwijl dit bij alle kinderen gedomicilieerd in de Vlaamse Gemeenschap slechts 33,65 % is. Ook in het Waals Gewest is er een verschil, maar dit is wel kleiner: 35,25 % versus 32,37 %.

Omgekeerd tellen de Vlaamse Gemeenschap en in mindere mate het Waals Gewest een kleiner aandeel kinderen van 12 jaar en ouder bij de kinderen zonder recht op Belgische kinderbijslag, in vergelijking met alle kinderen in België. In de Vlaamse Gemeenschap is 28,81 % van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag 12 jaar of ouder, terwijl dit bij alle in Vlaanderen gedomicilieerde kinderen 32,71 % is. In het Waals Gewest is dit respectievelijk 31,58 % en 33,89 %.

De groep van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag is gemiddeld genomen jonger dan de totale populatie kinderen jonger dan 18 jaar in België. Vooral in de Vlaamse Gemeenschap en in mindere mate in het Waals Gewest is dit het geval.

2.1.3. VERDELING VOLGENS NATIONALITEIT

2.1.3.1. NATIONALITEIT VAN DE KINDEREN

Bijna 4 op de 10 kinderen zonder Belgische kinderbijslag hebben de Belgische nationaliteit. In ongeveer 20 % van de gevallen hebben de kinderen een nationaliteit van één van de buurlanden en 1 op de 10 kinderen heeft een Zuid-Europese nationaliteit. In 6,41 % van de gevallen hebben de kinderen een nationaliteit van een ander Europees land en 21,73 % van de kinderen heeft een niet-Europese nationaliteit. Van een kleine minderheid (0,80 %) is de nationaliteit niet gekend.

Tabel 7: Verdeling van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag volgens nationaliteit en deeltentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Nationaliteit							
		België	Buurlanden ⁷	Zuid-EU ⁸	EU	Andere landen	Onbekende vreemde nationaliteit	Totaal
Vlaamse Gemeenschap	Aantal	11.099	8.860	2.154	1.548	6.865	283	30.809
	%	36,03%	28,76%	6,99%	5,02%	22,28%	0,92%	100,00%
Waals Gewest	Aantal	18.629	5.086	2.269	818	6.227	204	33.233
	%	56,06%	15,30%	6,83%	2,46%	18,74%	0,61%	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	Aantal	1.568	1.455	13	20	199	101	3.356
	%	46,72%	43,36%	0,39%	0,60%	5,93%	3,01%	100,00%
GGC	Aantal	5.040	5.183	5.886	3.675	7.275	168	27.227
	%	18,51%	19,04%	21,62%	13,50%	26,72%	0,62%	100,00%
Totaal	Aantal	36.336	20.584	10.322	6.061	20.566	756	94.625
	%	38,40%	21,75%	10,91%	6,41%	21,73%	0,80%	100,00%

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel zijn er grote verschillen tussen de deeltentiteiten wat betreft de nationaliteit van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag. Zo hebben in het Waals Gewest 56,06 % van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag de Belgische nationaliteit, terwijl dit in Brussel (GGC) slechts 18,51 % is. De Duitstalige Gemeenschap telt het hoogste aandeel kinderen met een nationaliteit van één van de buurlanden, namelijk 43,36 %, terwijl de GGC het hoogste aandeel kinderen telt in de volgende drie categorieën: kinderen met een Zuid-Europese nationaliteit, kinderen met een andere Europese nationaliteit en kinderen met een niet-Europese nationaliteit.

⁷ Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, Nederland.

⁸ Spanje, Italië, Griekenland, Portugal.

In de Duitstalige Gemeenschap heeft 90 % van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag ofwel de Belgische nationaliteit ofwel de nationaliteit van één van de buurlanden. Ook in het Waals Gewest en de Vlaamse Gemeenschap is dit aandeel nog relatief hoog, respectievelijk 71,36 % en 64,79 %. Voor de GGC bedraagt dit slechts 37,55 %.

Wat de nationaliteit van de kinderen betreft, verschilt de groep van kinderen zonder Belgische kinderbijslag qua samenstelling naargelang de deelentiteit. Vooral in de GGC is deze groep zeer heterogeen samengesteld.

2.1.3.2. NATIONALITEIT VAN DE OUDERS

Naast de nationaliteit van de kinderen komt ook de nationaliteit van de ouders aan bod. Aangezien het mogelijk is dat de nationaliteit van beide ouders verschillend is, werd er voor geopteerd om enkel rekening te houden met de nationaliteit van ouder 1 of 'referentieouder' (= referentiepersoon van het gezin). Uit tabel 8 kan men afleiden dat die verdeling in grote mate overeenkomt met de verdeling van de kinderen. Het aandeel personen met een Belgische nationaliteit ligt wel lager dan bij de kinderen, namelijk 35,69 % tegenover 38,40 % bij de kinderen.

Ook bij de ouders is het zo dat in de Duitstalige Gemeenschap meer dan 90 % van de betrokkenen ofwel de Belgische nationaliteit ofwel de nationaliteit van één van de buurlanden hebben. In het Waals Gewest is dit 70,55 % en in de Vlaamse Gemeenschap 64,52 %. Voor de GGC bedraagt dit slechts 34,33 %.

Anderzijds heeft Brussel (GGC) het hoogste aandeel ouders met een Europese (maar niet Belgische) nationaliteit, namelijk 56,92 %. In de Duitstalige Gemeenschap is dit 50,39 %. In de Vlaamse Gemeenschap en het Waals Gewest hebben respectievelijk 44,22 % en 27,54 % van de ouders een Europese (maar niet Belgische) nationaliteit.

Tabel 8: Verdeling van de ouders (ouder 1) van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag volgens nationaliteit en deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Nationaliteit							
		België	Buurlanden	Zuid-EU	EU	Andere landen	Onbekende vreemde nationaliteit	Totaal
Vlaamse Gemeenschap	Aantal	10.323	9.555	2.512	1.556	6.700	163	30.809
	%	33,51%	31,01%	8,15%	5,05%	21,75%	0,53%	100,00%
Waals Gewest	Aantal	17.866	5.580	2.751	822	6.039	175	33.233
	%	53,76%	16,79%	8,28%	2,47%	18,17%	0,53%	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	Aantal	1.449	1.636	35	20	166	50	3.356
	%	43,18%	48,75%	1,04%	0,60%	4,95%	1,49%	100,00%
GGC	Aantal	4.135	5.211	6.346	3.941	7.524	70	27.227
	%	15,19%	19,14%	23,31%	14,47%	27,63%	0,26%	100,00%
Totaal	Aantal	33.773	21.982	11.644	6.339	20.429	458	94.625
	%	35,69%	23,23%	12,31%	6,70%	21,59%	0,48%	100,00%

De verdeling van de nationaliteit van de ouders komt in grote mate overeen met die van de kinderen. De ouders tellen wel een kleiner aandeel met een Belgische nationaliteit.

2.1.4. VERDELING VOLGENS LIPRO-POSITIE

De LIPRO-typologie is een internationaal gehanteerde typologie van huishoudens die de bevolking in twaalf huishoudposities verdeelt.⁹ Tabel 9 op volgende pagina verdeelt de kinderen zonder Belgische kinderbijslag volgens hun LIPRO-positie. In 7 op de 10 gevallen wonen deze kinderen bij hun al dan niet gehuwde ouders (54,56 % bij een gehuwd paar en 15,46 % bij een ongehuwd paar). 2 op de 10 kinderen wonen in een eenoudergezin. Dit betekent dat ongeveer 90 % bij hun ouder(s) woont. Slechts een kleine minderheid (9,70 %) woont in andere gezinsvormen. Deze verdeling geldt voor alle deelentiteiten. In de Duitstalige Gemeenschap woont zelfs bijna 95 % van deze kinderen bij hun ouder(s).

⁹ Bron: *De combinatie gezin en arbeid volledig ontrafeld*, OVER WERK Tijdschrift van het Steunpunt WAV, 1/2005.

De Duitstalige Gemeenschap telt een hoog aandeel kinderen die bij een gehuwd paar wonen (bijna 3 op de 4). Het aandeel kinderen bij een ongehuwd paar en in een eenoudergezin is daarentegen lager. Ook in Brussel (GGC) is het aandeel van de kinderen die inwonen bij een ongehuwd paar lager dan voor het totaal van het land. Omgekeerd telt de GGC wel het hoogste aandeel van kinderen in een eenoudergezin.

Tabel 9: Verdeling van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag volgens LIPRO-positie en deeltenteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

LIPRO-POSITIE	Vlaamse Gemeenschap		Waals Gewest		Duitstalige Gemeenschap		GGC		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Alleenstaande	153	0,50%	136	0,41%	2	0,06%	305	1,12%	596	0,63%
Gehuwde zonder kind	0	0,00%	1	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,00%
Gehuwde met kind	1	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	3	0,01%	4	0,00%
Kind bij gehuwd paar	16.767	54,42%	17.752	53,42%	2.451	73,03%	14.654	53,82%	51.624	54,56%
Kind bij ongehuwd paar	5.708	18,53%	5.630	16,94%	358	10,67%	2.930	10,76%	14.626	15,46%
Hoofd eenoudergezin	2	0,01%	6	0,02%	0	0,00%	4	0,01%	12	0,01%
Kind in een eenoudergezin	5.103	16,56%	7.081	21,31%	377	11,23%	6.638	24,38%	19.199	20,29%
Andere inwonende ¹⁰	1.669	5,42%	1.096	3,30%	72	2,15%	577	2,12%	3.414	3,61%
Overige personen ¹¹	594	1,93%	651	1,96%	20	0,60%	1.973	7,25%	3.238	3,42%
Wonend in een collectief huishouden	812	2,64%	880	2,65%	76	2,26%	143	0,53%	1.911	2,02%
Totaal	30.809	100,00%	33.233	100,00%	3.356	100,00%	27.227	100,00%	94.625	100,00%

In 9 op de 10 gevallen wonen de kinderen zonder Belgische kinderbijslag bij hun ouder(s): 7 op de 10 wonen bij hun (gehuwde) ouders en 2 op de 10 wonen in een eenoudergezin.

¹⁰ Dit houdt in dat het kind inwoont bij een kerngezin (gehuwd paar, ongehuwd paar of eenoudergezin), maar geen (stief)kind is van dit kerngezin en op zichzelf (alleen of samen met anderen) geen huishouden vormt.

¹¹ Het gaat hier om alle personen die niet aan een andere LIPRO-positie kunnen toegewezen worden.

2.1.5. VERDELING VOLGENS SOCIO-ECONOMISCHE POSITIE

De gegevens in het DWH AM & SB zijn opgebouwd rond de "nomenclatuur van de socio-economische posities". Dit is een indeling van posities op of rond de arbeidsmarkt. Op basis van de informatie van alle deelnemende instellingen wordt de populatie op een zeer gedetailleerde manier ingedeeld volgens de arbeidsmarktpositie. Aan elk individu in het DWH AM & SB wordt slechts één nomenclatuurcode toegekend. Personen die meerdere socio-economische posities cumuleren, worden toegewezen aan de positie die het dichtst aansluit bij de arbeidsmarkt.¹²

2.1.5.1. SOCIO-ECONOMISCHE POSITIE VAN DE KINDEREN

Tabel 10 geeft de verdeling weer van de kinderen volgens hun socio-economische positie en volgens de deeltentiteit. Uit deze tabel blijkt dat de overgrote meerderheid (99,49 %) de socio-economische positie 'andere' hebben. Dit betekent dat het voor deze personen niet mogelijk is om de arbeidsmarktpositie te bepalen. Deze personen zijn in het Datawarehouse niet gekend via één van de betrokken sociale zekerheidsinstellingen. Van deze personen zijn enkel de persoonskenmerken (afkomstig uit het Rijksregister) gekend.

Tabel 10: Verdeling van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag volgens socio-economische positie en deeltentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

Socio-economische positie	Vlaamse Gemeenschap	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap	GGC	Totaal
Werkend in één job in loondienst	81	98	39	29	247
Werkend in meerdere jobs in loondienst	1	0	0	0	1
Leefloon	4	3	0	5	12
Financiële hulp	30	21	0	9	60
Pensioentrekkend zonder werk	61	92	2	10	165
Andere	30.632	33.019	3.315	27.174	94.140
Totaal	30.809	33.233	3.356	27.227	94.625

¹² Meer informatie over de nomenclatuur van de socio-economische positie is terug te vinden op de website van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid: <https://www.ksz-bcss.fgov.be/nl/dwh/homepage/index.html>

248 kinderen zonder recht op Belgische kinderbijslag werken. Daarnaast zijn er 12 die een leefloon ontvangen en 60 kinderen ontvangen financiële hulp. Dit is financiële steun voor personen die geen recht hebben op een leefloon, maar die zich wel in een vergelijkbare noodsituatie bevinden. Ten slotte zijn er nog 165 kinderen die de socio-economische positie 'pensioentrekkend zonder werk' hebben. Het gaat hier om kinderen die een overlevingspensioen voor wezen ontvangen in de overheidssector.

De overgrote meerderheid van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag heeft als socio-economische positie 'andere', wat betekent dat ze enkel via het Rijksregister gekend zijn in het DWH AM & SB.

2.1.5.2. SOCIO-ECONOMISCHE POSITIE VAN DE OUDERS

In tabel 11 worden de kinderen verdeeld volgens de socio-economische positie van de ouders en volgens deeltentiteit. De socio-economische positie wordt weergegeven op het niveau van de vier hoofdgroepen.

22,69 % van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag woont in een gezin waarvan minstens een ouder werkt (socio-economische positie ouder 1 en/of ouder 2 = werkend). In slechts 6,54 % van de gevallen hebben beide ouders de socio-economische positie 'werkend'. Bij 7 op de 10 kinderen (69,65 %) is de arbeidsmarktpositie van de ouder(s) niet te bepalen.¹³ Deze ouders kregen de socio-economische positie 'andere'. Zoals reeds vermeld, betekent dit dat deze personen niet via een van de sociale zekerheidsinstellingen gekend zijn in het Datawarehouse, maar dat enkel hun persoonskenmerken (uit het Rijksregister) gekend zijn.

¹³ In het geval van eenoudergezinnen is er uiteraard geen 'ouder 2' en is de socio-economische positie van deze ouder leeg.

Tabel 11: Verdeling van de ouders van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag volgens socio-economische positie en deeltiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

Vlaamse Gemeenschap										
Socio-economische positie ouder 1	Socio-economische positie ouder 2									
	Werkend		Werkzoekend		Niet-beroepsactief		Andere		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Werkend	3.569	11,58%	113	0,37%	307	1,00%	3.894	12,64%	7.883	25,59%
Werkzoekend	102	0,33%	14	0,05%	18	0,06%	367	1,19%	501	1,63%
Niet-beroepsactief	182	0,59%	12	0,04%	265	0,86%	1.494	4,85%	1.953	6,34%
Andere	1.285	4,17%	103	0,33%	177	0,57%	18.907	61,37%	20.472	66,45%
Totaal	5.138	16,68%	242	0,79%	767	2,49%	24.662	80,05%	30.809	100,00%
Waals Gewest										
Socio-economische positie ouder 1	Socio-economische positie ouder 2									
	Werkend		Werkzoekend		Niet-beroepsactief		Andere		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Werkend	1.697	5,11%	107	0,32%	160	0,48%	2.467	7,42%	4.431	13,33%
Werkzoekend	90	0,27%	21	0,06%	33	0,10%	570	1,72%	714	2,15%
Niet-beroepsactief	124	0,37%	27	0,08%	208	0,63%	1.712	5,15%	2.071	6,23%
Andere	1.381	4,16%	209	0,63%	313	0,94%	24.114	72,56%	26.017	78,29%
Totaal	3.292	9,91%	364	1,10%	714	2,15%	28.863	86,85%	33.233	100,00%
Duitstalige Gemeenschap										
Socio-economische positie ouder 1	Socio-economische positie ouder 2									
	Werkend		Werkzoekend		Niet-beroepsactief		Andere		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Werkend	44	1,31%	4	0,12%	3	0,09%	132	3,93%	183	5,45%
Werkzoekend	2	0,06%	0	0,00%	0	0,00%	18	0,54%	20	0,60%
Niet-beroepsactief	8	0,24%	0	0,00%	4	0,12%	105	3,13%	117	3,49%
Andere	168	5,01%	43	1,28%	48	1,43%	2.777	82,75%	3.036	90,46%
Totaal	222	6,62%	47	1,40%	55	1,64%	3.032	90,35%	3.356	100,00%
GGC										
Socio-economische positie ouder 1	Socio-economische positie ouder 2									
	Werkend		Werkzoekend		Niet-beroepsactief		Andere		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Werkend	882	3,24%	32	0,12%	75	0,28%	3.093	11,36%	4.082	14,99%
Werkzoekend	34	0,12%	5	0,02%	7	0,03%	282	1,04%	328	1,20%
Niet-beroepsactief	57	0,21%	5	0,02%	89	0,33%	916	3,36%	1.067	3,92%
Andere	1.459	5,36%	76	0,28%	106	0,39%	20.109	73,86%	21.750	79,88%
Totaal	2.432	8,93%	118	0,43%	277	1,02%	24.400	89,62%	27.227	100,00%
Totaal										
Socio-economische positie ouder 1	Socio-economische positie ouder 2									
	Werkend		Werkzoekend		Niet-beroepsactief		Andere		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Werkend	6.192	6,54%	256	0,27%	545	0,58%	9.586	10,13%	16.579	17,52%
Werkzoekend	228	0,24%	40	0,04%	58	0,06%	1.237	1,31%	1.563	1,65%
Niet-beroepsactief	371	0,39%	44	0,05%	566	0,60%	4.227	4,47%	5.208	5,50%
Andere	4.293	4,54%	431	0,46%	644	0,68%	65.907	69,65%	71.275	75,32%
Totaal	11.084	11,71%	771	0,81%	1.813	1,92%	80.957	85,56%	94.625	100,00%

Ook hier zijn er duidelijke verschillen tussen de deelentiteiten. Zo heeft in de Vlaamse Gemeenschap 30,68 % van de kinderen minstens één ouder met als socio-economische positie 'werkend, terwijl dit in de Duitstalige Gemeenschap slechts 10,76 % is.

Omgekeerd telt de Duitstalige Gemeenschap het hoogste aandeel kinderen waarvan de ouder(s) als socio-economische positie 'andere' hebben, namelijk 82,75 %, terwijl dit in de Vlaamse Gemeenschap 'slechts' 61,37 % is.

22,69% van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag woont in een gezin waar minstens één ouder werkt. Bij 7 op de 10 kinderen is de socio-economische positie van de ouder(s) 'andere'. Er zijn verschillen tussen de deelentiteiten.

2.2. GRENSARBEIDERS

De doelgroep van dit onderzoek zijn de kinderen die in België gedomicilieerd zijn, maar geen Belgische kinderbijslag ontvangen. Men zou hieruit verkeerdelijk kunnen concluderen dat voor deze kinderen geen enkele kinderbijslag wordt uitbetaald, maar dit is zeker niet het geval. Zo kan men veronderstellen dat voor een deel van deze kinderen wel kinderbijslag uitbetaald wordt in een buitenlandse regeling. Dit is het geval bij de kinderen van grensarbeiders.¹⁴ In dit geval werkt minstens één van de ouders in het buitenland en opent daar het recht op kinderbijslag voor zijn of haar kind(eren).

Het DWH AM & SB bevat gegevens over uitgaande grensarbeiders die aangesloten zijn bij de diverse Belgische ziekenfondsen. Deze data over uitgaande grensarbeid zijn quasi volledig doordat grensarbeiders die op geregelde basis terugkeren naar België hier ook meestal medische zorgen genieten. Ze zijn dan ook quasi altijd aangesloten bij een Belgische mutualiteit.

Het blijkt dat 22.480 kinderen (23,76 %) die geen Belgische kinderbijslag ontvangen (minstens) één ouder hebben die grensarbeider is. Men kan er dus vanuit gaan dat voor deze kinderen kinderbijslag betaald wordt door een buitenlandse regeling. 6 op de 10 van deze kinderen (60,52 %) wonen in het Waals Gewest, bijna 1 op de 3 in de Vlaamse Gemeenschap (31,46 %), 5,82 % in de Duitstalige Gemeenschap en 2,20 % in de GGC.

¹⁴ In dit geval gaat het om personen die in het buitenland werken, maar in België gedomicilieerd zijn en op regelmatige basis terugkeren naar België.

Tabel 12: Aandeel kinderen van grensarbeiders op het totaal aantal kinderen zonder Belgische kinderbijslag - Verdeling volgens deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Aantal	%
Vlaamse Gemeenschap	7.073	22,96%
Waals Gewest	13.604	40,94%
Duitstalige Gemeenschap	1.309	39,00%
GGC	494	1,81%
Totaal	22.480	23,76%

Uit tabel 12 blijkt dat het percentage grensarbeiders verschilt naargelang de deelentiteit. In het Waals Gewest is 4 op de 10 kinderen (40,94 %) zonder Belgische kinderbijslag een kind van een grensarbeider. In de Duitstalige Gemeenschap is dit 39,00 % en in de Vlaamse Gemeenschap 22,96 %. In Brussel (GGC) is minder dan 2 % van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag een kind van grensarbeiders. Dit is vrij logisch gezien de ligging van Brussel, namelijk in het centrum van België en zonder grens met een ander land.

22.480 kinderen zonder Belgische kinderbijslag zijn kinderen van grensarbeiders, dit is 23,76 %. 6 op de 10 kinderen wonen in het Waals Gewest.

In het Waals Gewest zijn 4 op de 10 kinderen zonder Belgische kinderbijslag kinderen van grensarbeiders. In de Duitstalige Gemeenschap is dit 39 % en in de Vlaamse Gemeenschap 22,96 %. In de GGC is dit aandeel zeer klein.

2.2.1. VERDELING VOLGENS LEEFTIJD

33,52 % van de kinderen van grensarbeiders zijn jonger dan 6 jaar. Dit aandeel is het grootst in Brussel (GGC), namelijk 40,89 % en het kleinst in de Duitstalige Gemeenschap (31,02 %). 34,83 % van deze kinderen zijn tussen 6 en 11 jaar. Bij de 6-11 jarigen kent het Waals Gewest het grootste aandeel (35,10 %) en de Duitstalige Gemeenschap het kleinste aandeel (32,54 %). Het verschil tussen de deelentiteiten is minder groot dan bij de kinderen jonger dan 6 jaar. 31,65 % van de kinderen ten slotte is 12 jaar of ouder. De situatie is hier omgekeerd dan die van de kinderen jonger dan 6 jaar, want de GGC telt het laagste percentage (24,90 %) en de Duitstalige Gemeenschap het hoogste (36,44 %).

Tabel 13: Verdeling van de kinderen van grensarbeiders volgens leeftijd en deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Leeftijd							
	0-5 jaar		6-11 jaar		12-17 jaar		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Vlaamse Gemeenschap	2.519	35,61%	2.459	34,77%	2.095	29,62%	7.073	100,00%
Waals Gewest	4.409	32,41%	4.775	35,10%	4.420	32,49%	13.604	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	406	31,02%	426	32,54%	477	36,44%	1.309	100,00%
GGC	202	40,89%	169	34,21%	123	24,90%	494	100,00%
Totaal	7.536	33,52%	7.829	34,83%	7.115	31,65%	22.480	100,00%

Wanneer de kinderen van grensarbeiders vergeleken worden naar leeftijd met de totale populatie kinderen van 0 tot 17 jaar die in België gedomicilieerd zijn¹⁵, stelt men vast dat er weinig verschillen zijn tussen beide groepen. De grensarbeiders hebben iets minder oudere kinderen (12-17 jaar): 31,65 % bij de grensarbeiders en 32,58 % in de totale populatie. Anderzijds hebben de grensarbeiders een licht hoger aandeel kinderen van 6 tot en met 11 jaar (34,83 % tegenover 33,60 % in de totale populatie). Het aandeel kinderen jonger dan 6 jaar is nagenoeg hetzelfde.

Er zijn weinig verschillen wat betreft leeftijdsverdeling tussen de kinderen van grensarbeiders en de totale populatie kinderen van 0 tot en met 17 jaar in België.

¹⁵ Zie tabel 6 op pagina 18.

2.2.2. VERDELING VOLGENS NATIONALITEIT

2.2.2.1. NATIONALITEIT VAN DE KINDEREN

Meer dan de helft van de kinderen van grensarbeiders (55,96 %) hebben de Belgische nationaliteit en 37,02 % heeft een nationaliteit van één van de buurlanden. Daarnaast heeft nog een kleine groep de Zuid-Europese nationaliteit (4,56 %). De andere nationaliteiten zijn te verwaarlozen.

Er zijn wel grote verschillen tussen de deelentiteiten wat betreft de verdeling van de nationaliteiten. In de Vlaamse Gemeenschap hebben 7 op de 10 kinderen van grensarbeiders een nationaliteit van één van de buurlanden en 22,71 % heeft de Belgische nationaliteit. In het Waals Gewest is de situatie volledig omgekeerd: 75,04 % van de kinderen van grensarbeiders hebben de Belgische nationaliteit en slechts 18,31 % heeft een nationaliteit van één van de buurlanden.

In de Duitstalige Gemeenschap heeft meer dan de helft van de kinderen (54,39 %) van grensarbeiders de Belgische nationaliteit en 40,95 % heeft een nationaliteit van één van de buurlanden.

In de GGC wordt de grootste groep gevormd door kinderen met een nationaliteit van één van de buurlanden (42,51 %), gevolgd door de kinderen met een Zuid-Europese nationaliteit (30,97 %) en de kinderen met een nationaliteit van een ander Europees land (11,34 %). De kinderen met een Belgische nationaliteit vormen slechts een kleine groep (10,73 %). Maar zoals reeds vermeld, telt Brussel, in absolute cijfers, slechts een klein aantal grensarbeiders.

Tabel 14: Verdeling van de kinderen van grensarbeiders volgens nationaliteit en deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Nationaliteit							Totaal
		België	Buurlanden	Zuid-EU	EU	Andere landen	Onbekende vreemde nationaliteit	
Vlaamse Gemeenschap	Aantal	1.606	5.084	111	69	152	51	7.073
	%	22,71%	71,88%	1,57%	0,98%	2,15%	0,72%	100,00%
Waals Gewest	Aantal	10.209	2.491	756	53	89	6	13.604
	%	75,04%	18,31%	5,56%	0,39%	0,65%	0,04%	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	Aantal	712	536	6	10	14	31	1.309
	%	54,39%	40,95%	0,46%	0,76%	1,07%	2,37%	100,00%
GGC	Aantal	53	210	153	56	18	4	494
	%	10,73%	42,51%	30,97%	11,34%	3,64%	0,81%	100,00%
Totaal	Aantal	12.580	8.321	1.026	188	273	92	22.480
	%	55,96%	37,02%	4,56%	0,84%	1,21%	0,41%	100,00%

Ongeveer 56 % van de kinderen van grensarbeiders hebben de Belgische nationaliteit en 37,02 % heeft een nationaliteit van één van de buurlanden. De andere nationaliteiten komen veel minder voor. Er zijn wel grote verschillen tussen de verschillende deeltiteiten.

2.2.2.2. NATIONALITEIT VAN DE OUDERS

De verdeling van de nationaliteit van de referentieouders komt in grote mate overeen met die van de nationaliteit van de kinderen. Het aandeel personen met een Belgische nationaliteit ligt lager dan bij de kinderen: 50,91 % tegenover 55,96 %. Omgekeerd ligt het percentage met een nationaliteit van één van de buurlanden hoger dan bij de kinderen: 41,65 % tegenover 37,02 %. Dit kan verklaard worden door het feit dat een kind dat in België geboren wordt, automatisch de Belgische nationaliteit krijgt als één van beide ouders de Belgische nationaliteit heeft. Bij de gezinnen waarvan het kind de Belgische nationaliteit heeft en de ene ouder de nationaliteit heeft van één van de buurlanden, blijkt dat in 85 % van de gevallen de andere ouder de Belgische nationaliteit heeft. Bijgevolg krijgt het kind, als het in België geboren is, automatisch de Belgische nationaliteit.

In de Vlaamse Gemeenschap heeft 78,93 % van de referentieouders een nationaliteit van één van de buurlanden en slechts 16,49 % heeft de Belgische nationaliteit. In het Waals Gewest is de situatie omgekeerd: 21,57 % heeft de nationaliteit van één van de buurlanden en 70,57 % heeft de Belgische nationaliteit. Men zou kunnen stellen dat de grensarbeiders in Vlaanderen voornamelijk buitenlanders zijn, die in België wonen, maar in hun land van herkomst (voornamelijk Nederland)¹⁶ werken. In Wallonië daarentegen zijn de grensarbeiders voornamelijk Belgen (die in België wonen) maar die in het buitenland (voornamelijk Luxemburg)¹⁷ werken.

In de Duitstalige Gemeenschap is het aantal grensarbeiders met een Belgische nationaliteit en met een nationaliteit van één van de buurlanden ongeveer even groot, respectievelijk 49,05 % en 48,43 %.

¹⁶ Zie 2.2.3. Verdeling volgens land van tewerkstelling.

¹⁷ Zie 2.2.3. Verdeling volgens land van tewerkstelling.

Tabel 15: Verdeling van de ouders (ouder 1) van de kinderen van grensarbeiders volgens nationaliteit en deeltentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Nationaliteit							
		België	Buurlanden	Zuid-EU	EU	Andere landen	Onbekende vreemde nationaliteit	Totaal
Vlaamse Gemeenschap	Aantal	1.166	5.583	167	68	87	2	7.073
	%	16,49%	78,93%	2,36%	0,96%	1,23%	0,03%	100,00%
Waals Gewest	Aantal	9.600	2.934	954	49	67	0	13.604
	%	70,57%	21,57%	7,01%	0,36%	0,49%	0,00%	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	Aantal	642	634	16	10	7	0	1.309
	%	49,05%	48,43%	1,22%	0,76%	0,53%	0,00%	100,00%
GGC	Aantal	37	213	154	58	32	0	494
	%	7,49%	43,12%	31,17%	11,74%	6,48%	0,00%	100,00%
Totaal	Aantal	11.445	9.364	1.291	185	193	2	22.480
	%	50,91%	41,65%	5,74%	0,82%	0,86%	0,01%	100,00%

De verdeling van de nationaliteit van de ouders komt in grote mate overeen met die van de kinderen. Het aandeel met een Belgische nationaliteit is kleiner bij de ouders.

2.2.3. VERDELING VOLGENS LAND VAN TEWERKSTELLING

Het populairste land voor grensarbeid is Luxemburg (53,31 %), gevolgd door Nederland (29,46 %). Frankrijk en Duitsland hebben een kleiner aandeel, respectievelijk 10,24 % en 4,99 %. Uiteraard zijn er grote verschillen wat betreft het land van tewerkstelling naargelang de deeltentiteit.

Zo is van de kinderen van grensarbeiders in de Vlaamse Gemeenschap in 9 op de 10 gevallen het land van tewerkstelling Nederland. Bij de kinderen van grensarbeiders in het Waals Gewest werken de ouders in 82,76 % van de gevallen in Luxemburg en in 13,67 % in Frankrijk. Voor de Duitstalige Gemeenschap is het belangrijkste land van tewerkstelling van de grensarbeiders Duitsland (59,89 %), gevolgd door Luxemburg (38,88 %). Van de kinderen die in Brussel wonen, werken de ouders in 36,23 % van de gevallen in Frankrijk en in bijna de helft van de gevallen in een ander land dan één van onze buurlanden.

Tabel 16: Verdeling van de kinderen van grensarbeiders volgens land van tewerkstelling van de ouder(s) en volgens deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Land tewerkstelling						
		Duitsland	Frankrijk	Luxemburg	Nederland	Ander land	Totaal
Vlaamse Gemeenschap	Aantal	107	257	185	6.354	170	7.073
	%	1,51%	3,63%	2,62%	89,83%	2,40%	100,00%
Waals Gewest	Aantal	210	1.860	11.258	229	47	13.604
	%	1,54%	13,67%	82,76%	1,68%	0,35%	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	Aantal	784	5	509	11	0	1.309
	%	59,89%	0,38%	38,88%	0,84%	0,00%	100,00%
GGC	Aantal	21	179	33	28	233	494
	%	4,25%	36,23%	6,68%	5,67%	47,17%	100,00%
Totaal	Aantal	1.122	2.301	11.985	6.622	450	22.480
	%	4,99%	10,24%	53,31%	29,46%	2,00%	100,00%

Het populairste land van tewerkstelling is Luxemburg. Nederland staat op de tweede plaats. Er zijn grote verschillen naargelang de deelentiteit.

2.2.4. VERDELING VOLGENS LIPO-POSITIE

De overgrote meerderheid van de kinderen van grensarbeiders (meer dan 99 %) woont bij hun ouder(s). Dit is zo voor alle deelentiteiten. Het type van gezin waarbij de kinderen wonen verschilt wel tussen de deelentiteiten. Zo tellen de Duitstalige Gemeenschap (78,61 %) en de GGC (78,34 %) duidelijk een hoger aandeel kinderen die bij een gehuwd paar wonen, terwijl de Vlaamse Gemeenschap (20,63 %) en het Waals Gewest (17,61 %) een hoger aandeel kinderen hebben die bij een ongehuwd paar wonen. Het percentage kinderen in een eenoudergezin varieert van 8,45 % in de Vlaamse Gemeenschap tot 10,31 % in het Waals Gewest.

Tabel 17: Verdeling van de kinderen van grensarbeiders volgens LIPRO-positie en deeltiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

LIPRO-POSITIE	Vlaamse Gemeenschap		Waals Gewest		Duitstalige Gemeenschap		GGC		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Kind bij gehuwd paar	4.969	70,25%	9.742	71,61%	1.029	78,61%	387	78,34%	16.127	71,74%
Kind bij ongehuwd paar	1.459	20,63%	2.395	17,61%	153	11,69%	60	12,15%	4.067	18,09%
Kind in een eenoudergezin	598	8,45%	1.403	10,31%	118	9,01%	45	9,11%	2.164	9,63%
Andere inwonende	41	0,58%	58	0,43%	8	0,61%	1	0,20%	108	0,48%
Overige personen	6	0,08%	6	0,04%	1	0,08%	1	0,20%	14	0,06%
Totaal	7.073	100,00%	13.604	100,00%	1.309	100,00%	494	100,00%	22.480	100,00%

Meer dan 99 % van de kinderen van grensarbeiders wonen bij hun ouder(s): 89,83 % bij beide (gehuwde) ouders en 9,63 % in een eenoudergezin.

2.3. TEWERKSTELLING IN INTERNATIONALE INSTELLINGEN

Naast kinderen van grensarbeiders bestaat er nog een groep van kinderen die in België wonen, maar die geen Belgische kinderbijslag ontvangen en voor wie men kan vermoeden dat er kinderbijslag betaald wordt uit een andere regeling dan de Belgische. Het gaat hier om kinderen waarvan minstens één van de ouders tewerkgesteld is in een internationale instelling zoals de Europese instellingen, de NAVO, de VN, Shape,... Deze kinderen ontvangen kinderbijslag op basis van een internationale regeling.

In het DWH AM & SB zijn de gegevens over tewerkstelling bij de Europese en internationale instellingen in België afkomstig uit het Rijksregister. Ook de echtgenoot, kinderen en andere familieleden van de persoon tewerkgesteld bij één van deze instellingen kunnen opgenomen zijn in dit bestand.

Vooraleer over te gaan tot de bespreking van deze groep kinderen, moet gewezen worden op het volgende gegeven. Het is gebleken dat de bestanden over de tewerkstelling bij internationale

instellingen op dit moment niet volledig zijn: een deel van deze populatie ontbreekt¹⁸. Dit deel zal dus onterecht worden opgenomen in de restgroep.¹⁹

Uit de gegevens van het DWH AM & SB blijkt dat er van de kinderen in België zonder Belgische kinderbijslag, 15.145 kinderen zijn van wie (minstens) één van beide ouders tewerkgesteld is in een internationale instelling. Men kan veronderstellen dat voor deze kinderen kinderbijslag betaald wordt in een internationale regeling. Bijna 2 op 3 van deze kinderen (64,17%) wonen in Brussel. Bijna 1 op de 5 (18,94 %) woont in de Vlaamse Gemeenschap en 16,80 % in het Waals Gewest. Het aantal van deze kinderen dat in de Duitstalige Gemeenschap woont is zeer beperkt: slechts 15 kinderen (0,10 %)²⁰.

Tabel 18: Aandeel kinderen van werknemers in internationale instellingen op het totaal aantal kinderen zonder Belgische kinderbijslag - Verdeling volgens deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Aantal	%
Vlaamse Gemeenschap	2.868	9,31%
Waals Gewest	2.544	7,66%
Duitstalige Gemeenschap	15	0,45%
GGC	9.718	35,69%
Totaal	15.145	16,01%

Het percentage kinderen van werknemers bij internationale instellingen verschilt wel duidelijk naargelang de deelentiteit, zoals blijkt uit tabel 18. In de GGC (Brussel) heeft meer dan 1 op de 3 kinderen zonder Belgische kinderbijslag een ouder die werkt bij een van de internationale instellingen. In de Vlaamse Gemeenschap gaat het om 9,31 % van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag en in het Waals Gewest om 7,66 %. Voor de Duitstalige Gemeenschap gaat het slechts om 0,45 % van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag. Deze verdeling is te verklaren door het gegeven dat veel van deze internationale instellingen in Brussel gelegen zijn. Bijgevolg zullen de werknemers bij deze instellingen (en hun gezin) voornamelijk in Brussel of in de nabijheid van Brussel wonen.

¹⁸ Zie 3.1. Gegevens van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA).

¹⁹ Zie 2.4. Andere kinderen zonder Belgische kinderbijslag.

²⁰ Omdat het om een uiterst beperkt aantal gaat, zullen de aantallen van de Duitstalige Gemeenschap niet mee opgenomen worden in de bespreking van de tewerkgestelden bij internationale instellingen.

15.145 kinderen zonder Belgische kinderbijslag zijn kinderen van werknemers bij internationale instellingen, dit is 16,01 %. Bijna 2 op de 3 van deze kinderen wonen in de GGC. In de GGC zijn meer dan 1 op de 3 kinderen zonder Belgische kinderbijslag kinderen van werknemers bij internationale instellingen.

2.3.1. VERDELING VOLGENS LEEFTIJD

33,73 % van de kinderen van werknemers bij internationale instellingen zijn jonger dan 6 jaar. Hun aandeel is het hoogst in de GGC (36,25 %) en het laagst (26,67 %) in de Vlaamse Gemeenschap.²¹ Net geen 36 % van de kinderen is tussen 6 en 11 jaar. Bij deze groep telt de GGC het kleinste percentage (35,46 %) en het Waals Gewest het grootste percentage (37,78 %). Bij de kinderen van 12 jaar en ouder heeft de GGC het kleinste aandeel (28,29 %) en de Vlaamse Gemeenschap het grootste aandeel (37,73 %).

Tabel 19: Verdeling van de kinderen van werknemers bij internationale instellingen volgens leeftijd en deeltiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Leeftijd							
	0-5 jaar		6-11 jaar		12-17 jaar		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Vlaamse Gemeenschap	765	26,67%	1.021	35,60%	1.082	37,73%	2.868	100,00%
Waals Gewest	817	32,11%	961	37,78%	766	30,11%	2.544	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	4	26,67%	9	60,00%	2	13,33%	15	100,00%
GGC	3.523	36,25%	3.446	35,46%	2.749	28,29%	9.718	100,00%
Totaal	5.109	33,73%	5.437	35,90%	4.599	30,37%	15.145	100,00%

Wanneer er een vergelijking wordt gemaakt met de totale populatie kinderen van 0 tot en met 17 jaar die in België gedomicilieerd zijn, ziet men dat de werknemers bij internationale instellingen iets minder oudere kinderen (12-17 jaar) hebben (30,37 % tegenover 32,58 % in de totale populatie) en iets meer kinderen tussen 6 en 11 jaar (35,90 % tegenover 33,60 % in de totale populatie). Het percentage kinderen jonger dan 6 jaar is ongeveer hetzelfde.

²¹ Er wordt geen rekening gehouden met de verdeling van de Duitstalige Gemeenschap omdat het in absolute aantallen om een zeer klein aantal gaat.

In vergelijking met de totale populatie kinderen van 0 tot en met 17 jaar in België hebben de werknemers bij internationale instellingen minder kinderen van 12 jaar of ouder en meer kinderen tussen 6 en 11 jaar.

2.3.2. VERDELING VOLGENS NATIONALITEIT

2.3.2.1. NATIONALITEIT VAN DE KINDEREN

De grootste groep wordt gevormd door de kinderen met een Zuid-Europese nationaliteit (34,76 %), gevolgd door de kinderen met een nationaliteit van één van de buurlanden (23,08 %). 17,14 % van de kinderen heeft een niet-Europese nationaliteit en 15,78 % heeft een nationaliteit van een ander Europees land. Slechts 9,05 % van de kinderen van werknemers bij internationale instellingen heeft de Belgische nationaliteit. Er zijn wel een aantal verschillen tussen de deelentiteiten.

De GGC telt slechts 7,78 % kinderen van werknemers bij internationale instellingen met een Belgische nationaliteit, terwijl dit in het Waals Gewest 9,94 % is en in de Vlaamse Gemeenschap 12,59 %.²² Anderzijds heeft in het Waals Gewest 14,54 % van de kinderen een nationaliteit van één van de buurlanden, terwijl dit in de Vlaamse Gemeenschap en de GGC ongeveer 1 op de 4 kinderen zijn. Het percentage kinderen met een Zuid-Europese nationaliteit varieert van 25,83 % in het Waals Gewest tot 38,07 % in Brussel (GGC).

In het Waals Gewest heeft slechts 7,11 % van de kinderen van werknemers bij internationale instellingen een nationaliteit van een ander Europees land, in de Vlaamse Gemeenschap is dit dubbel zoveel en in de GGC is dit zelfs 18,07 %. Het aandeel kinderen met een niet-Europese nationaliteit bedraagt 10,90 % in de GGC en 15,86 % in de Vlaamse Gemeenschap. In het Waals Gewest is dit aandeel aanzienlijk groter, namelijk 42,53 %.

²² De Duitstalige Gemeenschap wordt niet mee opgenomen in de vergelijking omdat het om heel beperkte aantallen gaat.

Tabel 20: Verdeling van de kinderen van werknemers bij internationale instellingen volgens nationaliteit en deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Nationaliteit							Totaal
		België	Buurlanden	Zuid-EU	EU	Andere landen	Onbekende vreemde nationaliteit	
Vlaamse Gemeenschap	Aantal	361	683	908	453	455	8	2.868
	%	12,59%	23,81%	31,66%	15,79%	15,86%	0,28%	100,00%
Waals Gewest	Aantal	253	370	657	181	1.082	1	2.544
	%	9,94%	14,54%	25,83%	7,11%	42,53%	0,04%	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	Aantal	1	14	0	0	0	0	15
	%	6,67%	93,33%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
GGC	Aantal	756	2.429	3.700	1.756	1.059	18	9.718
	%	7,78%	24,99%	38,07%	18,07%	10,90%	0,19%	100,00%
Totaal	Aantal	1.371	3.496	5.265	2.390	2.596	27	15.145
	%	9,05%	23,08%	34,76%	15,78%	17,14%	0,18%	100,00%

De grootste groep van kinderen van werknemers bij internationale instellingen zijn diegenen met een Zuid-Europese nationaliteit (34,76 %). Op de tweede plaats staan diegenen met een nationaliteit van één van de buurlanden 23,08 %. De kinderen met een niet-Europese nationaliteit hebben een aandeel van 15,78 % en die met een nationaliteit van een ander Europees land 17,14 %.

2.3.2.2. NATIONALITEIT VAN DE OUDERS

De verdeling van de nationaliteit van de ouders (tabel 21) komt in grote lijnen overeen met de verdeling van de nationaliteit van de kinderen (tabel 20). Wel is het zo dat het aandeel personen met een Belgische nationaliteit lager ligt dan bij de kinderen. Slechts 5,08 % van de ouders heeft de Belgische nationaliteit, terwijl dit bij de kinderen 9,05 % is. Het aandeel met een nationaliteit van één van de buurlanden is voor de kinderen en ouders nagenoeg gelijk. Voor alle andere nationaliteiten is het percentage groter bij de ouders dan bij de kinderen.

Tabel 21: Verdeling van de ouders (ouder 1) van de kinderen van werknemers bij internationale instellingen volgens nationaliteit en deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Nationaliteit						Totaal
		België	Buurlanden	Zuid-EU	EU	Andere landen	
Vlaamse Gemeenschap	Aantal	225	707	990	493	453	2.868
	%	7,85%	24,65%	34,52%	17,19%	15,79%	100,00%
Waals Gewest	Aantal	173	366	704	202	1.099	2.544
	%	6,80%	14,39%	27,67%	7,94%	43,20%	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	Aantal	1	14	0	0	0	15
	%	6,67%	93,33%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
GGC	Aantal	371	2.363	3.888	1.994	1.102	9.718
	%	3,82%	24,32%	40,01%	20,52%	11,34%	100,00%
Totaal	Aantal	770	3.450	5.582	2.689	2.654	15.145
	%	5,08%	22,78%	36,86%	17,76%	17,52%	100,00%

De verdeling van de nationaliteit van de ouders komt in grote mate overeen met die van de kinderen. Het aandeel met een Belgische nationaliteit is kleiner bij de ouders.

2.3.3. VERDELING VOLGENS LIPO-POSITIE

Net zoals bij de grensarbeiders, woont de overgrote meerderheid van de kinderen van werknemers bij internationale instellingen bij hun ouder(s). Dit is het geval voor alle deelentiteiten. Wel zijn er een aantal verschillen tussen de deelentiteiten.

In de Vlaamse Gemeenschap woont 76,92 % van de kinderen bij een gehuwd paar. Ook in de GGC gaat het om 7 op 10 kinderen. In het Waals Gewest bedraagt dit aandeel maar 40,96 %. Ook telt het Waals Gewest een kleiner percentage 'kinderen bij een ongehuwd paar' (4,09 %) in vergelijking met de Vlaamse Gemeenschap (8,65 %) en de GGC (10,12 %).

Omgekeerd zijn er in het Waals Gewest, relatief gezien, opmerkelijk meer kinderen in een eenoudergezin: meer dan de helft van de kinderen van werknemers bij internationale instellingen woont in een eenoudergezin. Dit is bijna 3 keer zoveel als in de GGC en bijna 4 keer zoveel als in de Vlaamse Gemeenschap.

Tabel 22: Verdeling van de kinderen van werknemers bij internationale instellingen volgens LIPRO-positie en deeltenteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

LIPRO-POSITIE	Vlaamse Gemeenschap		Waals Gewest		Duitstalige Gemeenschap		GGC		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Kind bij gehuwd paar	2.206	76,92%	1.042	40,96%	9	60,00%	6.750	69,46%	10.007	66,07%
Kind bij ongehuwd paar	248	8,65%	104	4,09%	0	0,00%	983	10,12%	1.335	8,81%
Kind in een eenoudergezin	396	13,81%	1.342	52,75%	6	40,00%	1.872	19,26%	3.616	23,88%
Andere inwonende	9	0,31%	5	0,20%	0	0,00%	21	0,22%	35	0,23%
Overige personen	9	0,31%	51	2,00%	0	0,00%	92	0,95%	152	1,00%
Totaal	2.868	100,00%	2.544	100,00%	15	100,00%	9.718	100,00%	15.145	100,00%

Meer dan 99 % van de kinderen van werknemers bij internationale instellingen wonen bij hun ouder(s). Deze groep kent een groot aandeel kinderen die in een eenoudergezin wonen: 23,88 %.

2.4. ANDERE KINDEREN ZONDER BELGISCHE KINDERBIJSLAG

In de vorige delen werden de kinderen besproken die geen Belgische kinderbijslag ontvangen, maar waarvan verondersteld wordt dat ze wel kinderbijslag uit een buitenlandse of internationale regeling ontvangen. Dan blijft er nog een groep over, 'een restgroep' van kinderen waarvan men veronderstelt dat ze in geen enkele kinderbijslagregeling kinderbijslag krijgen. In totaal gaat het om 57.357 kinderen. 36,49 % van deze kinderen wonen in de Vlaamse Gemeenschap en 29,89 % in het Waals Gewest. De GGC telt 30,08 % van deze kinderen en de Duitstalige Gemeenschap 3,54 %.

Dit aantal van 57.357 kinderen is echter een overschatting, in werkelijkheid zal dit aantal lager liggen.²³

²³ Zie 3. Welke kinderen met een domicilie in België krijgen geen Belgische kinderbijslag? Bijkomende gegevens uit andere bronnen.

Tabel 23: Aandeel kinderen uit de restgroep op het totaal aantal kinderen zonder Belgische kinderbijslag - Verdeling volgens deeltentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Grensarbeider	Internationale tewerkstelling	Beiden	Restgroep Aantal	Restgroep %
Vlaamse Gemeenschap	7.011	2.806	62	20.930	67,93%
Waals Gewest	13.547	2.487	57	17.142	51,58%
Duitstalige Gemeenschap	1.309	15	0	2.032	60,55%
GGC	256	9.480	238	17.253	63,37%
Totaal	22.123	14.788	357	57.357	60,62%

In totaal behoren 60,62 % van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag tot deze 'restgroep'. De aandelen verschillen wel naargelang de deeltentiteit. In de Vlaamse Gemeenschap is het aandeel het hoogste (67,93 %) en in het Waals Gewest het laagste (51,58 %). De Duitstalige Gemeenschap en de GGC bevinden zich daartussen met respectievelijk 60,55 % en 63,37 %.

De groep van kinderen zonder Belgische kinderbijslag (= restgroep) telt 57.357 kinderen. 36,49 % van deze kinderen wonen in de Vlaamse Gemeenschap, 29,89 % in het Waals Gewest, 30,08 % in de GGC en 3,54 % in de Duitstalige Gemeenschap.

2.4.1. VERDELING VOLGENS LEEFTIJD

4 op de 10 kinderen uit de restgroep zijn jonger dan 6 jaar. In de Vlaamse Gemeenschap is dit aandeel het hoogst, namelijk 44,81 %. Ook in de GGC en het Waals Gewest is het aandeel hoog, respectievelijk 38,00 % en 37,99 %. De Duitstalige Gemeenschap telt duidelijk minder kinderen jonger dan 6 jaar: 31,15 %.

Ongeveer 3 op de 10 kinderen zijn tussen 6 en 11 jaar. Dit percentage varieert van 27,90 % in de Vlaamse Gemeenschap tot 33,81 % in de Duitstalige Gemeenschap. 28,98 % van de kinderen zonder kinderbijslag zijn ten slotte 12 jaar of ouder. Ook hier zijn er duidelijke verschillen tussen de deeltentiteiten. Het aandeel is het laagst in de Vlaamse Gemeenschap (27,29 %) en het hoogst in de Duitstalige Gemeenschap (35,04 %).

Tabel 24: Verdeling van de kinderen uit de restgroep volgens leeftijd en deeltentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Leeftijd							
	0-5 jaar		6-11 jaar		12-17 jaar		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Vlaamse Gemeenschap	9.379	44,81%	5.839	27,90%	5.712	27,29%	20.930	100,00%
Waals Gewest	6.512	37,99%	5.305	30,95%	5.325	31,06%	17.142	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	633	31,15%	687	33,81%	712	35,04%	2.032	100,00%
GGC	6.557	38,00%	5.823	33,75%	4.873	28,24%	17.253	100,00%
Totaal	23.081	40,24%	17.654	30,78%	16.622	28,98%	57.357	100,00%

Ter vergelijking wordt hierna nog eens de tabel met de leeftijdsverdeling van alle kinderen (0-17 jaar) die in België gedomicilieerd zijn bijgevoegd. Daaruit blijkt dat de kinderen uit de restgroep duidelijk jonger zijn: 40,24 % is jonger dan 6 jaar. Bij het totaal van de 0- tot 17-jarigen in België is dit 33,82 %. Anderzijds hebben de kinderen uit de restgroep een kleiner aandeel kinderen tussen 6 en 11 jaar en ook het aandeel kinderen van 12 jaar en ouder is beduidend kleiner dan voor het totaal van de kinderen in België. Vooral in de Vlaamse Gemeenschap en in mindere mate het Waals Gewest zijn er duidelijke verschillen tussen de kinderen uit de restgroep en alle kinderen in België.

Tabel 25: Verdeling van de kinderen die gedomicilieerd zijn in België volgens leeftijd en deeltentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Leeftijd							
	0-5 jaar		6-11 jaar		12-17 jaar		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Vlaamse Gemeenschap	421.615	33,65%	421.576	33,64%	409.915	32,71%	1.253.106	100,00%
Waals Gewest	240.648	32,37%	250.727	33,73%	251.943	33,89%	743.318	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	4.669	31,35%	4.783	32,12%	5.440	36,53%	14.892	100,00%
GGC	104.585	38,78%	89.332	33,13%	75.749	28,09%	269.666	100,00%
Totaal	771.517	33,82%	766.418	33,60%	743.047	32,58%	2.280.982	100,00%

Een mogelijke verklaring voor het hoge aandeel jonge kinderen (en het lagere aandeel oudere kinderen) bij de kinderen uit de restgroep kan gevonden in de zogenaamde 'non-take-up'. Deze non-take-up of 'niet-gebruik van rechten' betekent dat de personen wel recht hebben, bijvoorbeeld op kinderbijslag, maar hun recht niet opnemen. Wat de kinderbijslag betreft is het zo dat er (voor een eerste kind)²⁴ een aanvraag om kinderbijslag moet ingediend worden bij het kinderbijslagfonds om

²⁴ Indien er al kinderbijslag betaald wordt voor een of meer kinderen of als er al kraamgeld betaald werd voor de geboorte, wordt het recht automatisch onderzocht door het kinderbijslagfonds. Meer informatie over de aanvraag van kinderbijslag is terug te vinden op de website van FAMIFED: www.famifed.be

kinderbijslag te kunnen ontvangen. Wanneer er dus geen aanvraag ingediend wordt, wordt er geen recht geopend en ontvangt het kind geen kinderbijslag.

Men kan veronderstellen dat een deel van de kinderen uit de restgroep in feite wel recht hebben op kinderbijslag, maar dat het recht niet opgenomen wordt. Naarmate de kinderen ouder worden, is de kans groter dat het recht wel wordt opgenomen en verdwijnen ze uit de groep van kinderen zonder kinderbijslag.

Een tweede mogelijke verklaring voor het grote aandeel jonge kinderen kan gevonden worden in de verblijfsvoorwaarde die van toepassing is voor bepaalde groepen in het stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag. Wanneer er geen recht is in de algemene kinderbijslagregeling en ook geen recht in een buitenlandse of internationale regeling, kan er een recht geopend worden in het residuair stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag. Hiervoor moet men wel aan bepaalde voorwaarden voldoen.²⁵ Een van de voorwaarden is dat de aanvrager ononderbroken en effectief in België moet gewoond hebben gedurende minstens de vijf laatste jaren voor de aanvraag²⁶. Bovendien moet men in het bezit zijn van een wettelijke verblijfsvergunning om in België te verblijven. De verblijfsvoorwaarde van 5 jaar geldt niet voor staatsburgers van de Europese Economische Ruimte, voor staatsburgers van de landen die het (herziene) Europees Sociaal Handvest ondertekend hebben, voor staatlozen en voor erkende vluchtelingen en personen met een subsidiaire beschermingsstatus. Daarnaast is er nog een categorie van rechthebbenden die aan deze verblijfsvoorwaarde moet voldoen, namelijk de rechthebbende leerlingen en studenten jonger dan 25 jaar. Hoewel zij zich niet in een arbeidssituatie (of daarmee gelijkgestelde situatie) bevinden, kunnen zij toch een recht openen voor hun kinderen in het algemeen kinderbijslagstelsel, op voorwaarde dat ze aan de verblijfsvoorwaarde voldoen.²⁷ Er kan dus van uitgegaan worden dat vooral gezinnen met jonge kinderen (nog) niet aan deze verblijfsvoorwaarde voldoen.

Uit analyses van het Federaal Planbureau²⁸ blijkt dat immigranten die naar België komen vaak gezinnen met kinderen zijn. Diegenen die geen recht kunnen openen in het algemeen stelsel van de kinderbijslag, kunnen dan recht openen in het stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag. Maar een deel van de immigranten (diegenen met een niet-Europese nationaliteit), zullen pas recht kunnen

²⁵ Meer informatie hierover is terug te vinden op Famipedia het Kennisportaal van de kinderbijslag www.famipedia.be onder het Thema 'Wet gewaarborgde gezinsbijslag'.

²⁶ Er bestaan afwijkingen op de verblijfsvoorwaarde van 5 jaar. Zie hiervoor MO 599 van 16 juli 2007 op Famipedia:<http://vlaanderen.famipedia.be/nl/regulations/administrative-instructions/ministerial-circulars/CM059900>

²⁷ Artikel 56sexies van de Algemene Kinderbijslagwet.

²⁸ Bron: *Demografische vooruitzichten 2015-2060, Bevolking, huishoudens en prospectieve sterftequotiënten*, Maart 2016, Federaal Planbureau.

openen na 5 jaar verblijf in België. Ook de leerlingen en studenten met een niet-Europese nationaliteit die een recht willen openen voor hun kinderen, zullen dat pas na 5 jaar kunnen doen. In eerste instantie hebben de (jonge) kinderen dus geen recht op kinderbijslag en komen ze terecht in de groep van de kinderen zonder kinderbijslag. Pas na 5 jaar, wanneer de kinderen vaker al ouder zijn, hebben ze wel recht op kinderbijslag en verdwijnen ze uit de groep van de kinderen zonder kinderbijslag.

In vergelijking met de totale populatie kinderen van 0 tot 17 jaar in België telt de groep van de kinderen zonder kinderbijslag beduidend meer kinderen jonger dan 6 jaar. De non take-up van de kinderbijslag en de verblijfsvoorwaarde van 5 jaar voor bepaalde groepen kunnen hiervoor een verklaring zijn.

2.4.2. VERDELING VOLGENS NATIONALITEIT

2.4.2.1. NATIONALITEIT VAN DE KINDEREN

Bijna 4 op de 10 kinderen uit de restgroep hebben de Belgische nationaliteit. In de GGC bedraagt hun aandeel 24,60 % terwijl dit voor de andere deelentiteiten beduidend hoger ligt. Voor het Waals Gewest gaat het om bijna de helft van de kinderen uit de restgroep. Ongeveer 3 op de 10 kinderen hebben een niet-Europese nationaliteit. Hier is er een verschil tussen de Duitstalige Gemeenschap enerzijds (slechts 9,10 %) en de andere deelentiteiten anderzijds (rond 30 %).

De derde grootste groep wordt gevormd door de kinderen met een nationaliteit van één van de buurlanden (15,55 %). Ook hier is er een duidelijke tweedeling tussen de Duitstalige Gemeenschap enerzijds en de andere drie deelentiteiten anderzijds. In de Duitstalige Gemeenschap is hun aandeel drie keer zo groot als in de andere deelentiteiten.

De kinderen met een Zuid-Europese nationaliteit en met een nationaliteit van een ander Europees land vormen beiden zo'n 6 à 7 % van de groep kinderen zonder kinderbijslag. Voor beiden is het aandeel het laagst in de Duitstalige Gemeenschap en het hoogst in de GGC.

Tabel 26: Verdeling van de kinderen uit de restgroep volgens nationaliteit en deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Nationaliteit							Totaal
		België	Buurlanden	Zuid-EU	EU	Andere landen	Onbekende vreemde nationaliteit	
Vlaamse Gemeenschap	Aantal	9.134	3.117	1.155	1.042	6.258	224	20.930
	%	43,64%	14,89%	5,52%	4,98%	29,90%	1,07%	100,00%
WaaIs Gewest	Aantal	8.183	2.253	860	590	5.059	197	17.142
	%	47,74%	13,14%	5,02%	3,44%	29,51%	1,15%	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	Aantal	855	905	7	10	185	70	2.032
	%	42,08%	44,54%	0,34%	0,49%	9,10%	3,44%	100,00%
GGC	Aantal	4.245	2.645	2.114	1.898	6.204	147	17.253
	%	24,60%	15,33%	12,25%	11,00%	35,96%	0,85%	100,00%
Totaal	Aantal	22.417	8.920	4.136	3.540	17.706	638	57.357
	%	39,08%	15,55%	7,21%	6,17%	30,87%	1,11%	100,00%

4 op de 10 kinderen zonder kinderbijslag hebben de Belgische nationaliteit en ongeveer 30 % hebben een niet-Europese nationaliteit. Ook in deze groep zijn er grote verschillen tussen de deelentiteiten.

2.4.2.2. NATIONALITEIT VAN DE OUDERS

Net zoals bij de grensarbeiders en de werknemers in internationale instellingen is ook voor deze groep de verdeling volgens nationaliteit van de ouders in grote mate dezelfde als die van de kinderen. De verschillen tussen de verdeling van de ouders en de verdeling van de kinderen zijn wel kleiner in vergelijking met de andere groepen. In deze groep hebben de kinderen vaker dezelfde nationaliteit als hun ouders (ouder 1).

Tabel 27: Verdeling van de ouders (ouder 1) van de kinderen uit de restgroep volgens nationaliteit en deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

	Nationaliteit							Totaal
		België	Buurlanden	Zuid-EU	EU	Andere landen	Onbekende vreemde nationaliteit	
Vlaamse Gemeenschap	Aantal	8.935	3.285	1.377	1.012	6.160	161	20.930
	%	42,69%	15,70%	6,58%	4,84%	29,43%	0,77%	100,00%
Waals Gewest	Aantal	8.109	2.307	1.099	577	4.875	175	17.142
	%	47,30%	13,46%	6,41%	3,37%	28,44%	1,02%	100,00%
Duitstalige Gemeenschap	Aantal	806	988	19	10	159	50	2.032
	%	39,67%	48,62%	0,94%	0,49%	7,82%	2,46%	100,00%
GGC	Aantal	3.732	2.732	2.385	1.929	6.405	70	17.253
	%	21,63%	15,83%	13,82%	11,18%	37,12%	0,41%	100,00%
Totaal	Aantal	21.582	9.312	4.880	3.528	17.599	456	57.357
	%	37,63%	16,24%	8,51%	6,15%	30,68%	0,80%	100,00%

De verdeling van de ouders volgens nationaliteit komt in grote mate overeen met de verdeling van de kinderen volgens nationaliteit, net zoals dit ook al het geval was bij de grensarbeiders en de werknemers bij internationale instellingen. De verschillen zijn wel kleiner. Met andere woorden: bij de restgroep hebben de kinderen vaker dezelfde nationaliteit als hun ouders (ouder 1).

2.4.3. VERDELING VOLGENS LIPO-POSITIE

Ongeveer 85 % van de kinderen zonder kinderbijslag woont bij zijn of haar ouder(s). In de Duitstalige Gemeenschap bedraagt dit aandeel zelfs 92 %. 61,11 % woont bij zijn of haar al dan niet gehuwde ouders. Er is wel een verschil tussen de deelentiteiten. In Brussel (GGC) woont 55,80 % van de kinderen zonder kinderbijslag bij beide ouders, in het Waals Gewest is dit 59,20 %, in de Vlaamse Gemeenschap 65,24 % en in de Duitstalige Gemeenschap bijna 80 %. Het aandeel kinderen dat in een eenoudergezin woont is het hoogst in de GGC en het Waals Gewest: respectievelijk 27,44 % en 25,34 % van de kinderen zonder kinderbijslag woont daar in een eenoudergezin. In de Vlaamse Gemeenschap is dit 19,63 % en in de Duitstalige Gemeenschap 12,45 %.

Ongeveer 15 % van de kinderen zonder kinderbijslag woont dus in andere gezinsvormen. In de totale groep van kinderen zonder Belgische kinderbijslag was dit 9,70 % (zie pagina 21). Eerder in deze studie kwam al aan bod dat die andere gezinsvormen nagenoeg niet voorkwamen bij de

grensarbeiders en bij de werknemers in internationale instellingen. Dit betekent dat bijna alle kinderen zonder Belgische kinderbijslag die in een andere gezinsvorm wonen (96,51 %) in de 'restgroep' terechtkomen en dus geen kinderbijslag ontvangen.

Tabel 28: Verdeling van de kinderen uit de restgroep volgens LIPRO-positie en deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

LIPRO-POSITIE	Vlaamse Gemeenschap		Waals Gewest		Duitstalige Gemeenschap		GGC		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Alleenstaande	153	0,73%	136	0,79%	2	0,10%	305	1,77%	596	1,04%
Gehuwde zonder kind	0	0,00%	1	0,01%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,00%
Gehuwde met kind	1	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	3	0,02%	4	0,01%
Kind bij gehuwd paar	9.645	46,08%	7.009	40,89%	1.413	69,54%	7.708	44,68%	25.775	44,94%
Kind bij ongehuwd paar	4.010	19,16%	3.139	18,31%	205	10,09%	1.919	11,12%	9.273	16,17%
Hoofd eenoudergezin	2	0,01%	6	0,04%	0	0,00%	4	0,02%	12	0,02%
Kind in een eenoudergezin	4.109	19,63%	4.344	25,34%	253	12,45%	4.735	27,44%	13.441	23,43%
Andere inwonende	1.619	7,74%	1.033	6,03%	64	3,15%	556	3,22%	3.272	5,70%
Overige personen	579	2,77%	594	3,47%	19	0,94%	1.880	10,90%	3.072	5,36%
Wonend in een collectief huishouden	812	3,88%	880	5,13%	76	3,74%	143	0,83%	1.911	3,33%
Totaal	20.930	100,00%	17.142	100,00%	2.032	100,00%	17.253	100,00%	57.357	100,00%

De belangrijkste groep binnen de 'andere gezinsvormen' wordt gevormd door de 'andere inwonende'. Zoals reeds vermeld op pagina 22 gaat het om kinderen die inwonen bij een kerngezin, maar geen (stief)kind zijn van dit kerngezin en op zichzelf geen huishouden vormen. In 81,23 % van de gevallen zijn de kinderen de kleinzoon of -dochter van de referentiepersoon. Het zijn dus kinderen die bij hun grootouder(s) wonen.

3.072 kinderen hebben de LIPRO-positie 'overige personen'. Dit houdt in dat ze inwoners bij huishoudens die geen kerngezin zijn. Daarnaast zijn er 1.911 kinderen die in een collectief huishouden²⁹ wonen. De Algemene Kinderbijslagwet voorziet de betaling van kinderbijslag voor kinderen die in een instelling geplaatst zijn.³⁰ In de regeling van de gewaarborgde gezinsbijslag is echter geen kinderbijslag verschuldigd voor een kind dat in een instelling geplaatst is ten laste van de overheid.^{31,32} Het is dus mogelijk dat een aantal van de kinderen die in een collectief huishouden wonen geen recht hebben op kinderbijslag.

Ten slotte zijn er ook nog 596 kinderen die 'alleenstaande zijn'. Dit houdt in dat ze referentiepersoon zijn, dat hun huishouden slechts uit 1 persoon bestaat en dat ze ouder zijn dan 15 jaar.

Ongeveer 85 % van de kinderen uit de restgroep wonen bij hun ouder(s): 61,11 % woont bij hun (gehuwde) ouders en 23,43 % wonen in een eenoudergezin. Ongeveer 15 % van de kinderen uit de restgroep wonen in andere gezinsvormen. Bijna alle kinderen zonder Belgische kinderbijslag die in een andere gezinsvorm wonen (96,51 %), behoren tot de restgroep.

2.4.4. VERDELING VOLGENS SOCIO-ECONOMISCHE POSITIE VAN DE OUDERS

In tabel 29 worden de kinderen verdeeld volgens de socio-economische positie van de ouders en volgens deelentiteit. De socio-economische positie wordt weergegeven op het niveau van de vier hoofdgroepen.

Uit tabel 29 blijkt dat in 26,58 % van de gevallen ouder 1 werkt. Wanneer ook de arbeidsmarktpositie van ouder 2 wordt meegerekend blijkt dat 31,33 % van de kinderen uit de restgroep in een gezin woont waarvan minstens één ouder werkt (socio-economische positie ouder 1 en/of ouder 2 = werkend). In 10,64 % van de gevallen werken beide ouders.

²⁹ Onder collectief huishouden verstaat men: kloostergemeenschappen, rusthuizen, weeshuizen, studenten- of arbeidershomes, verplegingsinrichtingen en gevangenissen.

³⁰ Artikel 70 van de Algemene Kinderbijslagwet. Meer informatie is terug te vinden op Famipedia, het Kennisportaal van de kinderbijslag op www.famipedia.be

³¹ Artikel 10 § 1, Wet gewaarborgde gezinsbijslag.

³² Er kan wel, indien er voldaan is aan bepaalde voorwaarden, een forfaitaire bijslag worden toegekend voor een kind dat geplaatst is in een instelling ten laste van de overheid. (Artikel 10 § 3, Wet gewaarborgde gezinsbijslag). Op 31 december 2014 werd er zo een forfaitaire bijslag uitbetaald voor 49 kinderen.

Het aandeel van deze groep kinderen met minstens één werkende ouder verschilt duidelijk naargelang het gewest. In de Vlaamse Gemeenschap heeft 40,33 % van de kinderen minstens één ouder die werkt, in het Waals Gewest is dit 27,99 %, in de GGC 26,04 % en in de Duitstalige Gemeenschap slechts 12,01 %.

In 2,43 % van de gevallen is ouder 1 werkloos en in 8,84 % van de gevallen is ouder 1 niet-beroepsactief. Ook hier zijn er verschillen tussen de deelentiteiten en ook hier wijkt de Duitstalige Gemeenschap het sterkst af, met 0,69 % werklozen (ouder 1) en 5,02 % niet-beroepsactieven (ouder 1).

Vermits in België het recht op kinderbijslag gebaseerd is op de arbeidssituatie van de ouders of een met arbeid gelijkgestelde situatie (o.a. werklozen, gepensioneerden, zieken en invaliden), zouden de kinderen van wie de ouder(s) de socio-economische posities werkend, werkzoekend of niet-beroepsactief hebben in principe recht moeten hebben op Belgische kinderbijslag. Een eerste reden waarom deze kinderen geen kinderbijslag krijgen, is omdat ze tijdelijk niet betaald worden (bv. schorsing omwille van niet binnenkomend schoolattest, overschrijden uur/loonnorm, enz.) of omdat het dossier nog in onderzoek is (zie hiervoor pagina 52). Een andere verklaring is de zogenaamde 'non take-up'. Er is wel degelijk recht op kinderbijslag, maar dit recht wordt niet opgenomen, bijvoorbeeld omdat de ouders niet op de hoogte zijn van het recht op kinderbijslag of omdat ze het administratief te complex vinden om het aan te vragen.

De grootste groep wordt gevormd door de gezinnen waarbij de beide ouders de socio-economische positie 'andere' hebben, namelijk 57,24 %. Dit houdt in dat de arbeidsmarktpositie van de ouders niet bepaald kon worden. Deze personen zijn dus niet via een van de sociale zekerheidsinstellingen gekend in het Datawarehouse, maar enkel hun persoonskenmerken (uit het Rijksregister) zijn gekend.

Een deel van deze kinderen zullen wel degelijk kinderbijslag krijgen. Het gaat hier om de ontbrekende populatie in de bestanden over tewerkstelling bij internationale instellingen (zie pagina 50).

Tabel 29: Verdeling van de ouders van de kinderen uit de restgroep volgens socio-economische positie en deelentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014

Vlaamse Gemeenschap										
Socio-economische positie ouder 1	Socio-economische positie ouder 2									
	Werkend		Werkzoekend		Niet-beroepsactief		Andere		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Werkend	3.523	16,83%	113	0,54%	307	1,47%	3.459	16,53%	7.402	35,37%
Werkzoekend	102	0,49%	14	0,07%	18	0,09%	336	1,61%	470	2,25%
Niet-beroepsactief	180	0,86%	12	0,06%	264	1,26%	1.463	6,99%	1.919	9,17%
Andere	755	3,61%	57	0,27%	155	0,74%	10.172	48,60%	11.139	53,22%
Totaal	4.560	21,79%	196	0,94%	744	3,55%	15.430	73,72%	20.930	100,00%
Waals Gewest										
Socio-economische positie ouder 1	Socio-economische positie ouder 2									
	Werkend		Werkzoekend		Niet-beroepsactief		Andere		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Werkend	1.660	9,68%	104	0,61%	159	0,93%	2.070	12,08%	3.993	23,29%
Werkzoekend	88	0,51%	21	0,12%	33	0,19%	465	2,71%	607	3,54%
Niet-beroepsactief	121	0,71%	27	0,16%	207	1,21%	1.634	9,53%	1.989	11,60%
Andere	595	3,47%	96	0,56%	165	0,96%	9.697	56,57%	10.553	61,56%
Totaal	2.464	14,37%	248	1,45%	564	3,29%	13.866	80,89%	17.142	100,00%
Duitstalige Gemeenschap										
Socio-economische positie ouder 1	Socio-economische positie ouder 2									
	Werkend		Werkzoekend		Niet-beroepsactief		Andere		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Werkend	43	2,12%	3	0,15%	3	0,15%	89	4,38%	138	6,79%
Werkzoekend	2	0,10%	0	0,00%	0	0,00%	12	0,59%	14	0,69%
Niet-beroepsactief	8	0,39%	0	0,00%	4	0,20%	90	4,43%	102	5,02%
Andere	96	4,72%	25	1,23%	37	1,82%	1.620	79,72%	1.778	87,50%
Totaal	149	7,33%	28	1,38%	44	2,17%	1.811	89,12%	2.032	100,00%
GGC										
Socio-economische positie ouder 1	Socio-economische positie ouder 2									
	Werkend		Werkzoekend		Niet-beroepsactief		Andere		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Werkend	877	5,08%	32	0,19%	75	0,43%	2.728	15,81%	3.712	21,52%
Werkzoekend	34	0,20%	5	0,03%	7	0,04%	258	1,50%	304	1,76%
Niet-beroepsactief	57	0,33%	5	0,03%	87	0,50%	910	5,27%	1.059	6,14%
Andere	690	4,00%	47	0,27%	97	0,56%	11.344	65,75%	12.178	70,58%
Totaal	1.658	9,61%	89	0,52%	266	1,54%	15.240	88,33%	17.253	100,00%
Totaal										
Socio-economische positie ouder 1	Socio-economische positie ouder 2									
	Werkend		Werkzoekend		Niet-beroepsactief		Andere		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Werkend	6.103	10,64%	252	0,44%	544	0,95%	8.346	14,55%	15.245	26,58%
Werkzoekend	226	0,39%	40	0,07%	58	0,10%	1.071	1,87%	1.395	2,43%
Niet-beroepsactief	366	0,64%	44	0,08%	562	0,98%	4.097	7,14%	5.069	8,84%
Andere	2.136	3,72%	225	0,39%	454	0,79%	32.833	57,24%	35.648	62,15%
Totaal	8.831	15,40%	561	0,98%	1.618	2,82%	46.347	80,80%	57.357	100,00%

3. WELKE KINDEREN MET EEN DOMICILIE IN BELGIE KRIJGEN GEEN BELGISCHE KINDERBIJSLAG? BIJKOMENDE GEGEVENS UIT ANDERE BRONNEN

Na analyse van de gegevens uit het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming zou men kunnen concluderen dat er op 31 december 2014 in België 57.357 kinderen jonger dan 18 jaar waren die geen kinderbijslag ontvingen (geen Belgische kinderbijslag en ook geen buitenlandse kinderbijslag of kinderbijslag uit een internationale regeling). Maar er is gebleken dat dit aantal nog steeds een overschatting is. Hiervoor zijn verschillende redenen. Ten eerste bleken de bestanden van het DWH AM & SB niet volledig, meer bepaald de gegevens met betrekking tot tewerkstelling in een internationale instelling. Dit wordt besproken in punt 3.1. Een tweede reden is dat de gegevens van het DWH AM & SB betrekking hebben op een bepaald tijdstip, namelijk 31 december 2014. Het gaat als het ware om een foto. Wijzigingen die achteraf nog gebeuren, worden niet geregistreerd. Dit komt aan bod in punt 3.2. en punt 3.3.

We wijzen erop dat de berekeningen in dit hoofdstuk ramingen zijn. De gegevens waarvan gebruik wordt gemaakt, zijn vaak algemene cijfers zonder gedetailleerde informatie. Bijgevolg worden er een aantal veronderstellingen of afleidingen gemaakt om tot meer gedetailleerde cijfers te komen. De resultaten in dit hoofdstuk zijn dus veeleer indicaties, maar zeker geen absolute resultaten.

3.1. GEGEVENS VAN HET BRUSSELS INSTITUUT VOOR STATISTIEK EN ANALYSE (BISA)

Zoals reeds vermeld, zijn de bestanden van het DWH AM & SB en meer bepaald de gegevens over de tewerkstelling bij internationale instellingen niet volledig. Ten eerste bevat het DWH AM & SB enkel de gegevens over de vier grootste instellingen van de Europese Unie, namelijk de Europese Commissie, het Europees Parlement, de Raad van de EU en het Europees Economisch en Sociaal Comité. De andere instellingen van de Europese Unie zijn (nog) niet opgenomen.

Ten tweede zijn er in Brussel naast de instellingen van de Europese Unie ook tal van andere internationale instellingen, zoals bijvoorbeeld NAVO en Eurocontrol. Ook deze instellingen zijn (nog) niet opgenomen in de bestanden van het DWH AM & SB.

Ten derde bleek ook dat de populatie van personen tewerkgesteld in internationale instellingen in het DWH AM & SB onderschat is in vergelijking met de cijfers die gepubliceerd zijn door het BISA.

Daarom werd op basis van de gegevens van het BISA³³ getracht om het ontbrekende deel van de tewerkgestelden bij internationale instellingen te ramen. Voor de onderschatting van de aantallen in het DWH AM & SB werd het percentage genomen van het verschil tussen de aantallen in het DWH AM & SB en bij het BISA. Voor de ontbrekende instellingen van de Europese Unie en de andere internationale instellingen werd de verdeling van de bestaande populatie in het DWH AM & SB overgenomen. Voor beide berekeningen wordt verondersteld dat de verdeling over de deeltentiteiten dezelfde is als deze van de kinderen van tewerkgestelden in internationale instellingen in de bestanden van het DWH AM & SB. Tabel 30 geeft de resultaten van de ramingen weer.

Tabel 30: Verdeling van de kinderen van werknemers bij internationale instellingen volgens deeltentiteit - Gegevens DWH AM & SB op 31/12/2014 en gegevens BISA op 31/12/2014

	Vlaamse Gemeenschap	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap	GGC	Totaal
Aantallen DWH AM & SB	2.868	2.544	15	9.718	15.145
Onderschatting aantallen DWH AM & SB	771	684	4	2.613	4.072
Andere Europese instellingen	498	441	3	1.686	2.628
Andere internationale instellingen	636	564	3	2.154	3.357
Totaal tewerkstelling in internationale instellingen	4.773	4.233	25	16.171	25.202

Door het wegwerken van de onderschatting van de aantallen in het DWH AM & SB zijn er 4.072 extra kinderen van tewerkgestelden bij internationale instellingen. Daarnaast zouden er nog ongeveer 6.000 kinderen zijn van tewerkgestelden in de andere Europese instellingen en de andere internationale instellingen. In het totaal zouden er dus 25.202 kinderen zijn van tewerkgestelden bij internationale instellingen. Van deze kinderen kan men verwachten dat ze kinderbijslag krijgen uit een internationale regeling.

Wanneer de gegevens over tewerkstelling bij internationale instellingen uit het DWH AM & SB aangevuld worden met gegevens afkomstig van het BISA, kan het aantal kinderen van tewerkgestelden bij internationale instellingen geraamd worden op 25.202.

³³ "Mini-Bru 2015: het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in cijfers" en "Brussel-Europa in cijfers 2016".

3.2. GEGEVENS VAN HET KADASTER VAN DE KINDERBIJSLAG

De gegevens die FAMIFED aan het DWH AM & SB bezorgt over de kinderbijslag, zijn gegevens die enkel betrekking hebben op de betaalde gevallen. De gegevens worden op kwartaalbasis opgemaakt. In een bepaald kwartaal worden dus enkel de kinderen opgenomen waarvoor in de loop van dat kwartaal kinderbijslag werd betaald. Kinderen die in dat kwartaal wel geïntegreerd zijn in het Kadaster, maar die niet betaald werden, worden niet meegerekend (ook niet wanneer zij achteraf wel betaald werden voor de betrokken periode). Het gaat om gevallen die bijvoorbeeld nog in onderzoek zijn en waarvoor nog niet betaald werd of om gevallen die om een of andere reden tijdelijk niet betaald werden. De kans is groot dat zij later wel effectief betaald werden en dus opgenomen zijn in de statistieken van de kinderbijslag.

Op 31 december 2014 telde het Kadaster van de kinderbijslag 28.551 kinderen die wel geïntegreerd waren, maar voor wie op dat moment niet betaald werd. Het Kadaster bevat echter geen gegevens over de deelentiteit waartoe deze kinderen behoren. Om toch een verdeling per deelentiteit mogelijk te maken, gebruikten we de verdeling uit de geografische statistiek van december 2014³⁴. Dit veronderstelt dan dat de kinderen die wel geïntegreerd zijn, maar niet betaald zijn op dezelfde manier verdeeld zijn over de deelentiteiten als de kinderen die wel betaald zijn. De resultaten van de raming zijn te vinden in tabel 31.

Tabel 31: Verdeling van de kinderen die op 31 december 2014 geïntegreerd waren in het Kadaster van de kinderbijslag, maar niet betaald werden volgens deelentiteit - Gegevens Kadaster van de kinderbijslag op 31/12/2014

	Vlaamse Gemeenschap	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap	GGC	Totaal
Aantal	15.977	9.259	147	3.168	28.551

Het Kadaster van de kinderbijslag telde op 31 december 2014 28.551 die wel geïntegreerd waren, maar die op dat moment (nog) niet betaald werden.

³⁴ De cijfers van de geografische statistiek 2014 zijn terug te vinden op de website van FAMIFED op <http://vlaanderen.famifed.be/nl/statistics/306>.

3.3. GEGEVENS VAN DE SOCIALE VERZEKERINGSFONDSEN

Zoals reeds vermeld, hebben de gegevens van het DWH AM & SB betrekking op de situatie op 31 december 2014. De kinderen voor wie op die datum nog geen kinderbijslag betaald werd, maar voor wie er achteraf wel werd betaald voor de betrokken periode (= regularisatie), worden niet als rechtgevend kind geteld in de bestanden van het DWH AM & SB. In punt 3.2. Gegevens van het Kadaster van de kinderbijslag werden al de kinderen besproken die wel in het Kadaster van de kinderbijslag geïntegreerd waren, maar die op dat moment niet betaald werden.

Daarnaast bestaat er ook een groep van kinderen die niet betaald werden op 31 december 2014 en die op dat moment ook nog niet geïntegreerd waren in het Kadaster van de kinderbijslag en voor wie achteraf regularisaties plaatsvonden voor een voorgaande periode. Dit is meer bepaald het geval voor kinderen van zelfstandigen. De sociale verzekeringsfondsen bezorgen aan FAMIFED elk kwartaal³⁵ een bestand met de regularisaties voor de kinderen van zelfstandigen. Op basis van deze bestanden kan voor elke deelentiteit het aantal kinderen geraamd worden waarvoor regularisaties uitgevoerd werden voor een voorgaande periode. In de bestanden waarvan sprake is, hebben de regularisaties betrekking op de periode voor 1 juli 2014. Voor de raming geldt de hypothese dat deze kinderen op 31 december 2014 nog recht zouden hebben op kinderbijslag. Dus dat er voor deze datum ook geregulariseerd wordt.

Tabel 32: Verdeling van de kinderen voor wie in 2015 geregulariseerd werd voor een periode voor 1 juli 2014 volgens deelentiteit - Gegevens Sociale Verzekeringsfondsen 2015

	Vlaamse Gemeenschap	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap	GGC	Totaal
Aantal	3.432	1.736	27	2.385	7.580

Op basis van de gegevens afkomstig van de sociale verzekeringsfondsen kan het aantal kinderen waarvoor in 2015 regularisaties werden uitgevoerd voor een voorgaande periode, geraamd worden op 7.580 kinderen.

Uit gegevens afkomstig van de sociale verzekeringsfondsen blijkt dat er 7.580 kinderen van zelfstandigen waren voor wie er in 2015 geregulariseerd werd voor een voorgaande periode.

³⁵ Voor deze raming werden alle kwartaalbestanden van 2015 genomen.

4. OVERZICHTSTABEL

De overzichtstabel hierna geeft een samenvatting van de verschillende analyses in deze focusstudie. Het beginpunt zijn de 94.625 kinderen in België jonger dan 18 jaar zonder recht op Belgische kinderbijslag. Op basis van de gegevens van het DWH AM & SB kon berekend worden dat er 37.268 kinderen zijn van wie men kan aannemen dat ze kinderbijslag kregen uit een buitenlandse of internationale regeling. Uit een bijkomend onderzoek van de gegevens van het BISA blijkt dat er nog eens 10.057 kinderen zouden zijn die kinderbijslag ontvangen uit een internationale regeling omdat hun ouder(s) tewerkgesteld is (zijn) in een internationale instelling.

Daarnaast telde het Kadaster van de kinderbijslag op 31 december 2014 28.551 kinderen die geïntegreerd waren in het Kadaster, maar op dat moment (nog) niet betaald werden en van wie men kan verwachten dat ze achteraf wel betaald werden voor een voorgaande periode. Ook uit de bestanden van de sociale verzekeringsfondsen blijkt dat er 7.580 kinderen zijn die op 31 december 2014 geen kinderbijslag ontvingen, maar voor wie later nog werd betaald voor een voorgaande periode. Dit alles brengt het **aantal kinderen** in België jonger dan 18 jaar **zonder kinderbijslag** op **11.169**.

In deze groep zitten echter ook kinderen die geen recht hebben op Belgische kinderbijslag omdat ze niet voldoen aan bepaalde voorwaarden. Wie geen recht kan openen in het algemeen stelsel van de kinderbijslag, kan een recht openen in het residuair stelsel van de gewaarborgde gezinsbijslag. Hiervoor moet echter voldaan zijn aan een verblijfsvoorwaarde: vijf jaar ononderbroken en effectief verblijf in België.³⁶ Bovendien moet men in het bezit zijn van een wettelijke verblijfsvergunning om in België te verblijven. De verblijfsvoorwaarde van vijf jaar geldt niet voor kinderen die burger zijn van een van de EU-lidstaten of van de landen die het (herzien) Europees Sociaal Handvest ondertekend hebben of die staatsloos of erkend vluchteling zijn.

In de bestanden van het DWH AM & SB gaat het om de groep van kinderen van wie de ouders de nomenclatuurpositie 'andere/onbekend' hebben, een nationaliteit hebben van buiten de EU en van wie de ouders nog geen vijf jaar in België wonen (ingeschreven in het Rijksregister na 31/12/2009). Op 31 december 2014 telde het DWH AM & SB 8.866 van deze kinderen.

Het is echter verkeerd om te veronderstellen dat al deze kinderen geen recht zullen hebben omdat ze niet aan de verblijfsvoorwaarde voldoen. Deze groep bevat immers ook de kinderen met een

³⁶ Er bestaan afwijkingen op de verblijfsvoorwaarde van 5 jaar. Zie hiervoor MO 599 van 16 juli 2007 op Famipedia:<http://vlaanderen.famipedia.be/nl/regulations/administrative-instructions/ministerial-circulars/CM059900>.

nationaliteit van de landen die het (herzien) Europees Sociaal Handvest ondertekend hebben, alsook de vluchtelingen en staatslozen. Voor beide groepen geldt de verblijfsvoorwaarde niet. Omwille van privacyredenen was het niet mogelijk om de gegevens uit het DWH AM & SB te verdelen volgens nationaliteit.

Om toch een indicatie te hebben van het aantal kinderen met een nationaliteit van de landen die het (herzien) Europees Sociaal Handvest hebben ondertekend, werd gebruik gemaakt van de gegevens van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie³⁷, meer bepaald van de verdeling van de bevolking in België volgens nationaliteit. Voor elke deelentiteit werd het percentage bepaald van de personen met een nationaliteit van de landen die het Europees Sociaal Handvest hebben ondertekend in het totaal van de personen met een nationaliteit van buiten de EU.

Omdat er ook over de vluchtelingen en staatslozen geen concrete cijfers beschikbaar zijn, werd voor deze groep een gelijkaardige berekening gemaakt. Meer concreet werd gekeken naar de belangrijkste landen van herkomst wat betreft het aantal erkenningen van vluchtelingen³⁸. Ook hier werd het percentage bepaald van de personen met een nationaliteit van een van deze landen in het totaal van de personen met een nationaliteit van buiten de EU en dit per deelentiteit.

Op basis van deze percentages kan het aantal kinderen dat niet voldoet aan de verblijfsvoorwaarde en dus geen recht heeft op Belgische kinderbijslag geraamd worden op 5.528. De tabel hieronder geeft een overzicht van de berekeningen.

Tabel 33: Raming van de aantallen aangaande de verblijfsvoorwaarde - verdeling per deelentiteit - Gegevens op 31 december 2014

	Vlaamse Gemeenschap	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap	GGC	Totaal
Aantal kinderen die niet voldoen aan verblijfsvoorwaarde DWH AM & SB	2.442	2.582	59	3.783	8.866
Geschat aantal kinderen die niet voldoen aan de verblijfsvoorwaarde	1.363	1.568	23	2.574	5.528

In de overzichtstabel (tabel 34 op pagina 57) wordt twee keer een restgroep berekend. De eerste restgroep (11.169 kinderen) houdt geen rekening met de raming over de verblijfsvoorwaarde. De tweede restgroep (5.641 kinderen) wel. Dit is omdat de raming over de kinderen zonder recht op

³⁷ http://statbel.fgov.be/nl/modules/publications/statistiques/bevolking/downloads/bevolking_naar_nationaliteit_en_geslacht.jsp

³⁸ Bron: Commisariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatslozen, *Overzicht asielstatistieken 2012, 2013 en 2014*.

kinderbijslag (verblijfsvoorwaarde) slechts een indicatie is, de raming is gebaseerd op een aantal veronderstellingen. Bijgevolg moet er uiterst voorzichtig mee omgesprongen worden.

Men kan ervan uitgaan dat de effectieve restgroep in realiteit tussen de beide waarden zal liggen, dus tussen 5.641 kinderen en 11.169 kinderen.

Deze restgroep is de zogenaamde non take-up: er is wel degelijk recht op kinderbijslag, maar dit recht wordt niet opgenomen. De redenen hiervoor kunnen onder andere zijn dat de ouders niet op de hoogte zijn van het recht op kinderbijslag of dat ze het administratief te complex vinden om de kinderbijslag aan te vragen.

Tabel 34: Overzichtstabel

	Vlaamse Gemeenschap	Waals Gewest	Duitstalige Gemeenschap	GGC	Totaal
Kinderen 0-17 jaar	1.253.106	743.318	14.892	269.666	2.280.982
Rechtgevende kinderen 0-17 jaar	1.222.297	710.085	11.536	242.439	2.186.357
Kinderen zonder Belgische kinderbijslag	30.809	33.233	3.356	27.227	94.625
<i>waarvan</i>					
Gegevens DWH AM & SB	9.879	16.091	1.324	9.974	37.268
Grensarbeiders	7.011	13.547	1.309	256	22.123
Tewerkstelling EU-instellingen	2.868	2.544	15	9.718	15.145
Gegevens BISA	1.905	1.689	10	6.453	10.057
Onderschatting aantallen DWH	771	684	4	2.613	4.072
Andere EU-instellingen	498	441	3	1.686	2.628
Andere internationale instellingen	636	564	3	2.154	3.357
Gegevens Kadaster					
Geïntegreerd, maar niet betaald	15.977	9.259	147	3.168	28.551
Gegevens Sociale Verzekeringsfondsen					
Regularisaties zelfstandigen	3.432	1.736	27	2.385	7.580
Restgroep (exclusief kinderen zonder recht op KB)					
Aantallen	-384	4.458	1.848	5.247	11.169
% tov kinderen 0-17 jaar	-0,03%	0,60%	12,41%	1,95%	0,49%
% tov rechtgevende kinderen 0-17 jaar	-0,03%	0,63%	16,02%	2,16%	0,51%
Gegevens FOD Economie					
Kinderen zonder recht op KB	1.363	1.568	23	2.574	5.528
Restgroep (inclusief kinderen zonder recht op KB)					
Aantallen	-1.747	2.890	1.825	2.673	5.641
% tov kinderen 0-17 jaar	-0,14%	0,39%	12,25%	0,99%	0,25%
% tov rechtgevende kinderen 0-17 jaar	-0,14%	0,41%	15,82%	1,10%	0,26%

Opmerking: in de bovenstaande tabel valt op dat de restgroep negatieve aantallen bevat voor wat betreft de Vlaamse Gemeenschap. Zoals reeds vermeld, is een deel van de analyse gebaseerd op ramingen en niet op vastgestelde cijfers. In bepaalde ramingen zullen de aantallen van de Vlaamse Gemeenschap dus te hoog ingeschat zijn in vergelijking met de realiteit. De overschatting in de ramingen leidt tot een negatief resultaat in de restgroep voor de Vlaamse Gemeenschap. In werkelijkheid zal de restgroep (= kinderen zonder kinderbijslag) 0 zijn of een positief getal. Dit heeft als gevolg dat de aantallen in de restgroep in de andere deelentiteiten te hoog zijn (doordat de aantallen in de ramingen te laag ingeschat werden). En dus zullen in realiteit de aantallen in de restgroep in de andere deelentiteiten lager liggen.

CONCLUSIE

Het eerste deel van het onderzoek bestaat uit een vergelijking van de cijfers uit het Kadaster van de kinderbijslag en uit het Rijksregister. Uit deze vergelijking blijkt dat er op 1 mei 2015 96.231 kinderen jonger dan 18 jaar die in België gedomicilieerd waren, die geen Belgische kinderbijslag ontvingen. Het gaat om 4,14 % van alle kinderen jonger dan 18 jaar die in België gedomicilieerd zijn.

Er zijn grote verschillen tussen de deelentiteiten. In de Duitstalige Gemeenschap heeft bijna 1 op de 4 kinderen jonger dan 18 jaar geen Belgische kinderbijslag, in de GGC (Brussel) is dit bijna 1 kind op de 10. Het Waalse Gewest telt 4,50 % kinderen jonger dan 18 jaar zonder Belgische kinderbijslag en de Vlaamse Gemeenschap 2,55 %.

Het tweede deel van het onderzoek bestaat uit een analyse van de gegevens uit het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming. Op 31 december 2014 telde het DWH AM & SB 94.625 kinderen jonger dan 18 jaar die in België gedomicilieerd waren, maar die geen Belgische kinderbijslag ontvingen. De verdeling over de deelentiteiten komt in grote mate overeen met de resultaten van de vergelijking tussen het Kadaster van de kinderbijslag en het Rijksregister.

Aan de hand van een aantal variabelen wordt getracht een duidelijker beeld te schetsen van deze kinderen. Uit de analyse blijkt het volgende:

- De kinderen zonder Belgische kinderbijslag zijn over het algemeen jonger zijn dan de totale populatie kinderen jonger dan 18 jaar in België.
- Wat de verdeling volgens nationaliteit betreft zijn er grote verschillen tussen de deelentiteiten.
- 90 % van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag woont bij zijn ouder(s).
- 22,69 % van de kinderen zonder Belgische kinderbijslag woont in een gezin waar minstens één ouder werkt.
- Bij 7 op de 10 kinderen is de socio-economische positie van de ouder(s) 'andere'.

Dat de kinderen geen Belgische kinderbijslag krijgen, betekent niet dat deze kinderen helemaal geen kinderbijslag krijgen. Uit de analyse van de gegevens van het DWH AM & SB, de gegevens van het BISA, het Kadaster van de kinderbijslag en de gegevens van de sociale verzekeringsfondsen blijkt het volgende:

- Er zijn 22.480 kinderen van grensarbeiders, van deze kinderen kan men veronderstellen dat ze kinderbijslag ontvangen uit een buitenlandse regeling.

- 25.202 kinderen hebben minstens één ouder die tewerkgesteld is bij een internationale instelling en ontvangen (vermoedelijk) kinderbijslag uit een internationale regeling.
- Op 31 december 2014 telde het Kadaster van de kinderbijslag 28.551 kinderen die wel geïntegreerd waren, maar die op dat moment (nog) niet betaald werden.
- In 2015 waren er 7.580 kinderen van zelfstandigen voor wie er geregulariseerd werd voor een voorgaande periode.

Dit brengt de groep kinderen zonder kinderbijslag terug tot 11.169 kinderen. Maar deze groep bestaat nog voor een deel uit kinderen die geen recht hebben op kinderbijslag omdat ze niet voldoen aan bepaalde voorwaarden. De werkelijke restgroep zal dus nog kleiner zijn. Deze restgroep is de zogenaamde non-take-up: er is wel degelijk recht op kinderbijslag, maar dit recht wordt niet opgenomen.